

DE MILITAIRE SPECTATOR

waarin opgenomen de Officiële Mededelingen
van het **MINISTERIE VAN OORLOG**

Hoofredacteur: E. J. C. VAN HOOTEGEM, Kolonel van de Generale Staf

Redactie: W. DEN TOOM, Commodore Koninklijke Luchtmacht
Ir. L. W. G. ADANK, Kolonel van de Technische Staf
F. VAN PELT, Majoor van de Generale Staf

Abonnement f 3 per kwartaal. Buitenland f 15 p. jaar. Losse ex. f 1.25. **NADRUK VERBODEN**
MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V., Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Het tijdschrift „De Infanterist” 172

Redactioneel gedeelte

Prijsvraag De Militaire Spectator 1957 — „Chauffeursopleiding”	173
De noodzakelijke samenwerking tussen de Bescherming Bevolking en de Militaire Verdediging, door mr. F. R. Mijnlief, Directeur-Generaal voor Openbare Orde en Veiligheid	186
Souplesse in de verdediging, door W. Oliemans en H. R. Toorop, Kapiteins der Infanterie	198
De kern der doelmatigheid (II), door H. Ch. Kremer, Kolonel der Artillerie	203
De doelgerichtheid van een opleiding, door M. A. Panhuizen, Kapitein der Infanterie, Hoofd Onderafdeling Methode van Instructie der Infanterieschool	209
Infrastructuur, door J. P. de Pont en R. C. Reuhl, Majoors van de Generale Staf	213
Mogelijkheden voor het masseren van vuur van de pelotons mortieren van 81 mm in het bataljon infanterie, door F. A. Zondag, 1e Luitenant der Infanterie	218
Meningen van anderen	222
Antwoord op meningen van anderen	224
Uit de buitenlandse vakpers	225
Nieuwe uitgaven	185, 197, 212, 217, 225

DE MILITAIRE SPECTATOR, 127 Jaargang nr 4, blz. 171—225 Den Haag, april '58

DE MILITAIRE SPECTATOR

waarin opgenomen de Officiële Mededelingen
van het **MINISTERIE VAN OORLOG**

Hoofredacteur: E. J. C. VAN HOOTEGEM, Kolonel van de Generale Staf

Redactie: W. DEN TOOM, Commodore Koninklijke Luchtmacht
Ir. L. W. G. ADANK, Kolonel van de Technische Staf
F. VAN PELT, Majoor van de Generale Staf

Abonnement f 3 per kwartaal. Buitenland f 15 p. jaar. Losse ex. f 1.25. **NADRUK VERBODEN**
MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V., Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Het tijdschrift „De Infanterist” 172

Redactioneel gedeelte

Prijsvraag De Militaire Spectator 1957 — „Chauffeursopleiding”	173
De noodzakelijke samenwerking tussen de Bescherming Bevolking en de Militaire Verdediging, door mr. F. R. Mijnlief, Directeur-Generaal voor Openbare Orde en Veiligheid	186
Souplesse in de verdediging, door W. Oliemans en H. R. Toorop, Kapiteins der Infanterie	198
De kern der doelmatigheid (II), door H. Ch. Kremer, Kolonel der Artillerie	203
De doelgerichtheid van een opleiding, door M. A. Panhuizen, Kapitein der Infanterie, Hoofd Onderafdeling Methode van Instructie der Infanterieschool	209
Infrastructuur, door J. P. de Pont en R. C. Reuhl, Majoors van de Generale Staf	213
Mogelijkheden voor het masseren van vuur van de pelotons mortieren van 81 mm in het bataljon infanterie, door F. A. Zondag, 1e Luitenant der Infanterie	218
Meningen van anderen	222
Antwoord op meningen van anderen	224
Uit de buitenlandse vakpers	225
Nieuwe uitgaven	185, 197, 212, 217, 225

DE MILITAIRE SPECTATOR, 127 Jaargang nr 4, blz. 171—225 Den Haag, april '58

Officiële Mededelingen van het MINISTERIE VAN OORLOG

HET TIJDSCHRIFT „DE INFANTERIST”

Met ingang van mei 1958 is de mogelijkheid opengesteld zich te abonneren op het tweemaandelijks periodiek „De Infanterist”.

Dit tijdschrift, aanvankelijk opgezet met de bedoeling uitsluitend de beroeps-onderofficieren van de infanterie tot voorlichting te dienen, mag zich in een steeds groeiende algemene belangstelling verheugen, ook buiten de kring van lezers waarvoor het aanvankelijk was bestemd. Het tijdschrift is gedurende zijn 7-jarig bestaan uitgegroeid van een eenvoudig gestencilde uitgave tot een tijdschrift dat er mag zijn. Welke uiterlijke wijzigingen het tijdschrift ook mag hebben ondergaan, het doel is steeds hetzelfde gebleven, nl. *het geven van een doeltreffende voorlichting op vaktechnisch gebied.*

De gratis verspreiding zal met ingang van het mei-nummer worden beperkt tot de beroeps-onderofficieren van de infanterie. Officieren en de overige onderofficieren — *zowel in werkelijke dienst als*

met groot verlof — van de drie Krijgsmacht-delen kunnen zich op het tijdschrift abonneren à f 4,50 per jaar.

Gegadigden kunnen zich opgeven bij de Inspecteur der Infanterie, Van Soutelandelaan 34, 's-Gravenhage, onder vermelding van naam, rang, registratienummer en het adres waarheen het tijdschrift kan worden gezonden. Het abonnementsgeld dient tegelijkertijd te worden gestort op giro 25.15.87, t.n.v. Comptabele IUB te 's-Gravenhage, met vermelding op het girostrookje „Abonnement De Infanterist”.

Een jaargang loopt van januari tot januari en bestaat uit 6 nummers; indien dus een abonnement wordt gewenst met ingang van bv. het mei-nummer (3e nummer) kan worden volstaan met het storten van $4 \times f 0,75 = f 3,-$.

Een voordeel

Er is nog een klein aantal exemplaren beschikbaar van het 1e en 2e nummer van de lopende jaargang. Deze nummers zullen *gratis* aan de eerstbinnenkomende inschrijvers worden gezonden.

De legerleiding stelt er prijs op vast te stellen, dat het adverteren in dit tijdschrift uiteraard het verkrijgen van voorkeur voor leveranties aan de Koninklijke Landmacht of aan de Koninklijke Luchtmacht niet kan inhouden.

Einde van de Officiële mededelingen van het Ministerie van Oorlog.

BANDEN 1957

De geheel linnen banden voor de jaargang 1957 zijn thans direct leverbaar. De prijs bedraagt f 3,25 per stuk.

Levering uitsluitend na vooruitbetaling per giro (nr 44715) of per postwissel. Bestellingen te richten aan:

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V.
Zwarteweg 1 - Den Haag

BETALING ABONNEMENT

2e KWARTAAL 1958

Tot 7 april a.s. bestaat gelegenheid het abonnement voor het 2e kwartaal 1958 à f 3,- te voldoen per postwissel of door overschrijving op postrekening Nr 44715 ten name van Moorman's Periodieke Pers N.V. met vermelding: „abonnement De Militaire Spectator, 2e kwartaal 1958.”

Wie na 7 april gireert is f 0,40 incassokosten verschuldigd daar dan de kwitanties in omloop zijn.

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V.
ZWARTEWEG 1, DEN HAAG

Prijsvraag De Militaire Spectator 1957

„Chauffeursopleiding”

I. VOORWOORD VAN DE BEOORDELINGSCOMMISSIE

De prijsvraag 1957 is ontegenzeggelijk een succes geweest. Zowel voor wat betreft het aantal inzendingen, als voor wat betreft het gehalte.

Na een zeer moeilijke beoordeling — zeer vele van de niet-bekroonde inzendingen omvatten zodanig belangrijke „tips” dat zij door de beoordelingscommissie zijn opgevraagd voor verder gebruik ter HKGS — is deze tot een beslissing kunnen komen.

Tenslotte zijn vier oplossingen gelijkelijk gehonoreerd, aangezien zij alle hier en daar knelpunten vertoonden bij een overigens *zeer goede* samenstelling. Nadat de „codewoordbrieven” van deze oplossingen (die zich onder de berusting van de directie bevonden) waren geopend bleken de prijswinnaars, in alfabetische volgorde, te zijn:

- Ritmeester der Cavalerie C. J. O u d e s l u i j s;
- Majoor van de Generale Staf J. P. d e P o n t;
- Eerste Luitenant der Genie H. E. S m i t;
- Eerste Luitenant van de TD S. D. d e V r i e s.

De beoordelingscommissie moge hen gelukwensen met dit succes. De Directeur van De Militaire Spectator de heer P. v a n E c k honoreerde prestaties met een zodanige verhoging van de prijzen, dat aan allen een som van f 250,— kan worden overgemaakt.

In het algemeen vertoonden de oplossingen twee aspecten. Ofwel men propageerde een geheel nieuw systeem, ofwel men gaf enige aanpassingen aan het huidige. In dit laatste geval bleek het dan doorgaans te gaan om aanpassingen, die slechts een bepaald bijzonder wapen of dienstvak konden dienen (bijvoorbeeld de AAT of de Verbindingsdienst) dan wel om zulke, die de laatste jaren herhaaldelijk in studie zijn geweest, doch strandden op onoverkomelijke praktische bezwaren.

Tenslotte was er een aantal oplossingen, dat geen antwoord gaf op de vraag, dan wel dit slechts ten dele deed.

De vier bekroonde inzendingen vertonen op essentiële punten veel overeenkomst. Het voluit publiceren van alle bekroonde oplossingen zou daarom inefficiënt zijn. Er zullen slechts twee inzendingen geheel worden gepubliceerd; ten aanzien van één der beide andere zal worden volstaan met enig belangrijk uittreksel.

In het algemeen heeft de beoordelingscommissie gelet op:

1. antwoord op de vraag;
2. praktische mogelijkheid;
3. logische indeling van de oplossing;
4. volledig bezien van alle aspecten;
5. originaliteit ten opzichte van de huidige opleiding; rekening houdende met het feit dat men deze al jaren lang door „aanpassing” tracht te verbeteren. Niet is daarbij in aanmerking genomen dat vlak na publicatie van de prijsvraag ook van officiële zijde een vrij revolutionair systeem voor de chauffeursopleiding werd ontworpen ¹⁾.

¹⁾ In feite vertoont dit veel overeenkomst met de bekroonde inzendingen, doch leze zijn radicaler en juist daarom waardevol voor de toekomstige ontwikkeling.

De commissie realiseert zich daarbij, dat de bekroonde oplossingen tevens suggesties van ondergeschikte aard geven die — voor wat betreft de KL — slechts ten dele, dan wel moeilijk of niet kunnen worden toegepast.

Opgemerkt zij nog dat de bekroonde oplossingen — in grote lijnen — enige overeenkomst vertonen met het huidige systeem van de chauffeursopleiding bij de KL. Niet aan het fillersysteem gebonden zijnde, geschiedt de militaire vorming en de specialisatie tot chauffeur daar in geheel gescheiden, doch opeenvolgende perioden. Nevenfunctie-chauffeurs ontvangen hun chauffeursopleiding na beëindiging van hun functionele specialisatiecursus. Overigens zijn er door de inzenders — ook voor de Klu — bruikbare tips verstrekt.

Ten aanzien van de toekomst nog dit. Het betrekken van het officierskorps in actuele problemen van de strijdkrachten door middel van een prijsvraag is zodanig gunstig verlopen, dat de Directie en de Redactie in de toekomst hopen opnieuw met een uitschrijving te komen. In feite ligt het in de bedoeling dit jaarlijks te doen.

II. INZENDING VAN C. J. OUDESLUIJS, RITMEESTER DER CAVALERIE

De momenteel gevolgde chauffeursopleiding, in de praktijk van het fillersysteem, blijkt nog niet het gewenste resultaat te hebben. Hoofdredeken hiervoor zijn:

1. de chauffeur wordt niet als specialist aangemerkt, waardoor zijn voortgezette opleiding in het depot slechts 8 weken duurt;
2. hij gaat na deze 8 weken niet alleen als chauffeur, doch ook als „individueel soldaat” over naar de parate troepen;
3. de opleiding geschiedt alleen op F.2 of Renault leswagens voor het rijbewijs B.;
4. de parate troepen hebben praktisch geen mogelijkheid voor de voortgezette opleiding tot chauffeur op het organieke voertuig;
5. onvoldoende „motorminded” zijn van een zeer groot deel van het beroepskader.

Hieruit blijkt dat men:

- a. óf de opleiding op het depot moet verlengen;
- b. óf de eisen voor individueel soldaat bij overgang naar de parate troepen moet verlagen en de chauffeur dáár dan zijn algemene militaire opleiding moet geven.

Onder a heeft tot gevolg, dat de chauffeur korter bij de parate troepen dient waardoor de behoefte stijgt. Daardoor moet ook de chauffeursopleidingscapaciteit stijgen.

Onder b heeft tot gevolg dat de parate troepen de algemene militaire vorming moeten verzorgen, hetgeen met dienstplichtig kader zeker mogelijk is, daar dit een uitgebreidere opleiding heeft ontvangen dan de dienstplichtig soldaat-chauffeur krijgt. Het is daarentegen onmogelijk met dit kader een gespecialiseerde opleiding op voertuigen te geven, daar het daarvoor niet is opgeleid.

Aangezien het onder *a* gestelde niet acceptabel is, zal gewerkt moeten worden naar het onder *b* gestelde. Dit houdt in, dat gedurende de voortgezette opleiding praktisch een specialisten opleiding chauffeur wordt gegeven van 8 weken, met daarbij ingelaste uren voor exercitie,

sport, geestelijke verzorging, huishoudelijke dienst en eventueel schietopleiding.

Waar bij de parate troepen ook de mogelijkheid ontbreekt om in de eventuele nevenfunctie op te leiden, zal men de chauffeur dus moeten afleveren als specialist, die geschikt is ook deze taak uit te voeren. Om de opleiding zo efficiënt mogelijk te maken moet men haar concentreren in enkele grote rijsscholen. Aangezien elk wapen of dienstvak zijn eigen eisen stelt ten aanzien van zijn chauffeurs, kan zij per wapen of dienstvak worden geconcentreerd.

Zonodig kan, indien de eisen ongeveer gelijk zijn en de behoefte gering, gecombineerd worden.

Systeem van opleiding

De opleiding dient, vooral in verband met de wegveiligheid en de bestedingsbeperking, in twee delen te worden gesplitst.

A. Basisopleiding chauffeur (4 weken)

De thans gevolgde filleropleiding chauffeur op F.2 en Renault leswagens met dubbele bediening.

Bij de voorgestelde basisopleiding op F.2 en Renault leswagens dient te zijner tijd bij aanschaffing van nieuwe materieel te worden overgegaan op een standaardlesvoertuig DAF, 6 × 6 met een zeer eenvoudige dubbele bediening. Hierbij wordt dus opgeleid voor het rijbewijs B, zowel theoretisch als praktisch.

Men dient dan degenen, die na korte tijd blijf geven geen aanleg te bezitten, te ontheffen van de chauffeursopleiding. Zij die aan het einde van deze opleiding niet slagen, dienen nauwkeurig te worden beoordeeld of zij na een korte extra opleiding nog zullen slagen of niet. Indien zij niet zullen slagen moeten zij alsnog van de opleiding worden ontheven en een andere bestemming krijgen.

B. Voortgezette opleiding (4 weken)

Hierbij dient men uit te gaan van de eisen, die men aan het eind van de opleiding aan de chauffeur stelt (men denke aan de nevenfunctie).

Evenzo dient men *nu* pas vast stellen voor welke verdere opleiding de dienstplichtige chauffeur wordt bestemd, aan de hand van zijn ABOHZIS, de behaalde resultaten tijdens de opleiding-chauffeur en de behoefte.

Leerstof voor de voortgezette opleiding

1. Kennis en 1e echelons onderhoud voertuig.
2. Eventueel aanvullende verkeerslessen.
3. Praktisch rijden, waarbij zeer veel aandacht wordt geschonken aan het zogenaamde kleine werk (als een chauffeur daarbij zijn wagen volkomen beheerst, levert het daarmee over verharde weg rijden weinig moeilijkheden meer op en dan kent hij ook de breedte en lengte van zijn voertuig).
4. Terreinrijden (indien terreinvoertuig).
5. Rijden met aangehaakte last (ook zg. klein werk daarmee).
6. 1e echelons berging (zonodig met lier) en doorwaden.
7. Zonodig opleiding voor nevenfunctie, enz.

Het systeem van lessen is ongeveer gelijk aan de lessen bij de basis-

opleiding-chauffeur, aangepast aan de soorten voertuigen en gericht op de praktijk.

Voor alle categoriën is de tijd, die nodig is voor elk van deze onderdelen, verschillend. Zo zal een jeepchauffeur bijvoorbeeld niet zoveel tijd nodig hebben voor de punten 1, 2, 3, 5 en 6 als een chauffeur van een zware trekker met aangehaakte last en daardoor tijd ter beschikking krijgen voor punt 7.

Na bovenstaande opleiding gaat de chauffeur als specialist naar de parate troepen, doch zonder een deel van de thans voorgeschreven algemene militaire opleiding, voor welke opleiding, zoals eerder gezegd wel meer mogelijkheden bestaan met dienstplichtig kader. Dit houdt echter niet in dat daar geen speciaal opgeleide MTO's en MTOO's behoeven te zijn, om het onderhoud te controleren en de commandant voor te lichten over de mogelijkheden, die zijn voertuigen hem bieden.

Eisen te stellen aan een school voor een dergelijke opleiding.

A. Personeel.

1. Alle met de instructie te maken hebben officieren en onderofficieren dienen in het bezit te zijn van het Instructeurs/Examinatorsdiploma B.
2. Instructeurs voor andere categorieën dienen tevens in het bezit te zijn van Instructeurs/Examinatorsdiploma voor die categorieën.
3. Korporaals rij- en onderhoudsinstructeurs dienen in het bezit te zijn van het diploma rij- en onderhoudsinstructeur voor die categorieën voertuigen, waarop zij les geven.

B. Materieel.

1. Het benodigde aantal F. 2 en Renault leswagens voor de basisopleiding chauffeur.
2. Het benodigde aantal voertuigen voor de opleiding op de organieke voertuigen (dit kan materieel zijn met mob. bestemming en dus uit de mob. complexen).

C. Faciliteiten.

1. Hometrainers en ontmantelde voertuigen voor instructie.
2. Een terrein c.q. circuit waarop geen burgerverkeer is voor de eerste oefeningen en het zg. kleine werk.
3. Mogelijkheid tot het uitvoeren van kleinere reparaties.
4. Mogelijkheid tot het volledig uitvoeren van 2e echelons onderhoud en inspectie.
5. Mogelijkheid tot het opleiden van de nevenfuncties van de chauffeurs of het daarvoor kunnen detacheren.

Opleidingscapaciteit

Volgens de gegevens op blz. 341 van De Militaire Spectator nr 8, 1957, is de jaarlijkse chauffeursbehoefte 11.000. Als men eerder genoemde opleiding doorvoert zal het percentage geslaagden ruim 80% zijn. Dit als gevolg van betere controle, opleidingsschema's en faciliteiten op de grote rijsscholen. Om de jaarlijkse behoefte aan chauffeurs te dekken zal men dus $10/8 \times 11.000 = 13.750$ dienstplichtigen in opleiding dienen te nemen, in 6 opleidingen van 8 weken. Per opleiding van 8 weken dus ± 2250 .

Uitgaande van de norm van 3 leerlingen per rij- en onderhoudsinstructeur zou men moeten beschikken over $\frac{2250}{3} = 750$ rijinstructeurs, met een reserve van 10%, dus totaal 825.

Beschikbaar zijn er 670.

Aanvulling zou mogelijk zijn door de daarvoor in aanmerking komende korporaals-chauffeur uit de garnizoensgarages te vervangen door dienstplichtige chauffeurs. Ook kan de norm van 3 verhoogd worden tot 4 leerlingen per instructeur, door in het begin de klassen beurtelings te laten rijden.

Indien de man reeds geslaagd is na de basisopleiding-chauffeur, is het niet noodzakelijk om constant een instructeur per voertuig te hebben bij de voertuigen die in beginsel weinig verschillen van de leswagens. Dan zouden voor het rijden op de verharde weg voldoende rij- en onderhoudsinstructeurs ter beschikking zijn.

Voor het aantal onderofficieren instructeurs is als norm te stellen gemiddeld 4 à 5 korporaals per onderofficier-instructeur. Voor het aantal luitenant-pelotonscommandanten 3 à 4 onderofficieren-instructeur per peloton. Het aantal officieren met hogere rang is afhankelijk van het aantal rijsscholen.

Slotopmerkingen

Het vorenstaande is een globaal idee, dat uitgewerkt dient te worden, per voertuig en eveneens voor de opleiding voor een eventuele nevenfunctie. Het is een suggestie om te komen tot een goede chauffeursopleiding, waardoor aan de parate troepen chauffeurs worden afgeleverd die hun taak als zodanig volledig beheersen en direct inzetbaar zijn voor hun functie. Men zal bij de parate troepen liever minder algemeen militair gevormde chauffeurs krijgen dan, zoals het tot nu toe geweest is, „voorlopig niet inzetbare chauffeurs”.

III. INZENDING VAN H. E. SMIT, EERSTE LUITENANT DER GENIE

Inleiding

Om een nieuwe, c.q. verbeterde methode voor de chauffeursopleiding te vinden, dienen wij ons in de eerste plaats scherp te realiseren, welke de tekortkomingen van het oude systeem zijn. Het statistisch vastgesteld getal van 65, dat het percentage aangeeft in hoeverre aan de behoefte aan militaire chauffeurs in 1955 is voldaan, is direct een aanknopingspunt. Kortweg kan worden geconstateerd, dat de huidige opleiding onvoldoende chauffeurs oplevert om aan de behoefte te voldoen. Tevens is gebleken, dat de afgeleverde militaire chauffeurs, op een enkele uitzondering na, bij overgang naar de parate troepen praktisch niet over *rijervaring* beschikken en aldaar eigenlijk pas voor het eerst kennis maken met hun organieke oorlogsvoertuigen en dus een verdere vorming bij de parate troepen behoeven, wat op vele moeilijkheden stuit.

Nader onderzoek huidig opleidingssysteem

Het niet-voldoen aan de behoefte

Bij het bestuderen van de statistische gegevens op dit punt valt het in de eerste plaats op, dat slechts ca. 85% van de behoefte aan militaire chauffeurs in opleiding wordt genomen. Het is duidelijk, dat op deze basis nooit het gewenste resultaat wordt bereikt. Men is echter afhankelijk van de selectie bij de algemene keuring, die vóór de opkomst voor eerste oefening wordt gehouden. Nader moet dus worden gezien of de keuringsvoorschriften niet op enkele punten, voor wat de bestemming tot chauffeur betreft, kunnen worden verlicht (bv. de eis betreffende het KOV-kleuronderscheidingsvermogen — hetgeen voor het behalen van een burgerrijbewijs niet verplicht is gesteld e.d.) Gezien de uitbreiding van het Nederlands voertuigenpark is wellicht een grotere algemene interesse op motorisch gebied bij de opgroeiende jeugd te verwachten (vgl. Amerika, waar elk gezin een auto bezit en de jeugd

dus direct hierbij betrokken is). Dit zal ongetwijfeld op de duur ook bij de selectie tijdens de keuring tot uiting komen, doch het is geen factor, die wij in de hand hebben. Zoals reeds nu — na de opkomst voor eerste oefening — gebeurt, dient in de eerste twee maanden door de betrokken onderdeelselectie-officier nauwkeurig te worden nagegaan of — behalve zij, die bij de algemene keuring reeds het chauffeursopleidingsadvies ontvingen — geen voor de chauffeursopleiding geschikt te achten recruten aanwezig zijn, die dan door een chauffeursselectie-team getest kunnen worden. Hiernaast dient, juist in deze eerste twee maanden, omdat dan nog een normale rijopleiding kan worden gevolgd, een gerichte propaganda te worden gemaakt voor de aanmelding voor de functie van dienstplichtig chauffeur. Dat daarboven het vervullen van die functie meer aantrekkelijk moet zijn, is een logische consequentie. Hierop wordt nader bij het voorstel teruggekomen.

Van de in opleiding tot chauffeur genomen soldaten behaalt slechts ongeveer 80% het rijbewijs B. Enerzijds is dit een gevolg van het feit, dat de selectie nooit voor 100% juist is, anderzijds door gebrek aan rij-instructeurs, leswagens, een goed circuit of tijd. Normaal gesproken ligt de eerste factor voor de hand; daar is weinig aan te doen. De andere punten zijn echter wel te beïnvloeden:

- a. indien wij aannemen, dat van het huidige aantal rij-instructeurs en leswagens voor honderd procent profijt wordt getrokken, dan geven de antwoorden op de volgende vragen een vingerwijzing tot de oplossing: Wegen de te maken kosten voor het aantrekken van extra beroepsinspecteurs en het aanschaffen van meer leswagens dan niet op tegen het verlies aan het materieel bij de parate troepen door onkundig gebruik en onderhoud? Zijn deze kosten bovendien niet volkomen verantwoord ten opzichte van de winst aan mobiele paraatheid?
- b. de aanwezigheid van een goed circuit is een kwestie van plaatsbepaling van de chauffeursopleidingsdepots. Alleen met zéér hoge kosten is hieraan iets te veranderen. De aanleg van eigen militaire circuits met kunstmatige obstakels stuit ook af op financiële bezwaren. M.i. is evenwel de aanwezigheid van een goed circuit geen doorslaggevende factor;
- c. de opleidingstijd is bij het huidige systeem één maand. Dit is in principe voldoende om het militaire rijbewijs B te behalen, doch bij lange na niet toereikend om een militaire chauffeur te vormen, die bij aankomst bij de parate troep zijn functie beheerst. De verschillende kanten van dit probleem worden hieronder besproken.

De „onvolledige” chauffeursopleiding in de depots

De militaire chauffeur wordt niet als „specialist” aangemerkt en blijft dus twee achtweekse oefenperioden in het depot. Nadat hij de eerste twee maanden de vorming heeft gehad voor de eis „individueel soldaat”, wordt hij voor acht oefenweken geplaatst bij de voortgezette opleiding, waar hij gedurende de helft van de tijd een individuele algemene militaire vorming verkrijgt, teneinde aan de eisen voor „geoefend soldaat” te kunnen voldoen, en de andere vier weken voor zijn chauffeursfunctie wordt opgeleid. De opleiding tot militair chauffeur kan in twee fasen worden gesplitst:

- a. de basisopleiding op een leswagen voor het rijbewijs B, hetgeen omvat het in het verkeer naar behoren kunnen rijden in een eenvoudig voertuig, kennis van het voertuig, het onderhoud en de reglementen;
- b. de voortgezette opleiding, bestaande uit:

1. het rijden in een oorlogsvoertuig (t.o.v. de leswagen groter, moeilijker schakelen enz.),
2. het terreinrijden,
3. het lieren, en
4. (eventueel) het behalen van de rijbewijzen C, D en E.

Bij het tegenwoordige stelsel komt men met de opleiding in het depot praktisch niet verder dan de eerste fase. De periode van vier oefenweken is te kort om op de stof voor de tweede fase in te gaan en de leerling-chauffeur de nodige ervaring en zelfvertrouwen te geven. Dit heeft dus tot gevolg dat, wanneer de chauffeurs bij de parate troepen komen, zij niet „afgestudeerd” zijn en dus niet direct voor hun functie kunnen worden ingezet. De nieuw-aangekomene wordt dan met een geroutineerde chauffeur de weg opgestuurd in zijn organieke oorlogsvoertuig om te „lessen”. Daar op deze voertuigen *geen* dubbele bediening is aangebracht, zit de hulp-instructeur, wanneer er iets mis gaat, nagenoeg machteloos. Terreinrijden en lieren komen bij gebrek aan werkelijk kundig instructief kader vaak in het geheel niet aan bod.

Deze omstandigheden leiden ertoe, dat bij het lessen relatief veel verkeersongevallen voorkomen en dat door onkundig gebruik van de voertuigen hoge reparatiekosten geen uitzondering zijn. Aan de hand van de tot heden bereikte resultaten kan men maar één conclusie trekken, namelijk, dat (uitgaande van de meest ideale toestand bij de depotopleiding) men nimmer zal komen tot volledig bekwame chauffeurs aan het einde van deze opleiding, tenzij men de opleidingstijd verlengt.

Dat deze oplossing vérstrekkende consequenties zal hebben is duidelijk. Men kan al direct stellen, dat bij gelijke diensttijd en behoefte aan militaire chauffeurs:

1. de legeringscapaciteit bij de depots vergroot moet worden;
2. uitbreiding van het korps rij-instructeurs en het voertuigenpark onvermijdelijk zal zijn;
3. het tekort aan chauffeurs bij de parate troepen groter wordt, omdat de chauffeurs korter bij de troep dienen.

Wanneer wij echter het verlengen van de opleidingstijd als uitgangspunt houden, zullen wij bovenstaande factoren moeten aanvaarden of op één of andere manier elimineren.

ad 1. Indien wij de voortgezette algemene militaire vorming voor de chauffeurs in de depots laten vervallen, komt één maand opleidingstijd ter beschikking zonder dat dit invloed heeft op de legeringsruimte. De volgende bijkomende factoren ondersteunen deze oplossing:

- a. de leerling-chauffeur is twee maanden volledig ter beschikking van de rijopleiding;
- b. het verlies van de opleiding tot „geoefend soldaat” kan bij de parate troepen eenvoudiger gecompenseerd worden, dan het huidige tekort aan rijopleiding. Bij de troep treft men namelijk praktisch geen rij-instructeurs aan, doch al het kader is in staat een soldaat te vormen tot geoefend soldaat. Door de chauffeurs te laten deelnemen aan de 4-maandelijkse I.A.M.V.-testen (individuele algemene militaire vorming) en de lessen hiervoor, halen zij vrij eenvoudig hun achterstand in;
- c. op de vorenomschreven wijze is het mogelijk voor alle wapens en dienstvakken een gelijksoortige, eventueel gedeeltelijk overkoepelende, chauffeursopleiding te organiseren;

d. geen overplaatsingen meer in de depots van rijsschool naar voortgezette opleiding, doch, na basisopleiding, direct via rijsschool naar de parate troepen;

e. indien de opleiding van een bepaalde groep sneller blijkt te verlopen, kan deze categorie eerder naar de parate troepen worden overgeplaatst, omdat zij niet op de anderen behoeft te wachten voor de vorming tot geoefend soldaat.

ad 2. Ongetwijfeld zal het korps rij-instructeurs en het aantal les-wagens moeten worden uitgebreid. Dit zal echter slechts in betrekkelijk geringe mate behoeven te geschieden, omdat:

- a. de opleiding in twee maanden efficiënter kan worden opgezet;
- b. aan de parate troepen geen of in ieder geval minder rij-instructeurs (eventueel met lesauto's) ter beschikking behoeven te worden gesteld.

ad 3. Indien op de aangegeven wijze de rijopleiding wordt verlengd, heeft dit geen invloed op het aantal chauffeurs bij de parate troepen.

Na deze beschouwing over het huidige opleidingssysteem, waarbij de verschillende nadelige kanten reeds met mogelijke wijzigingsvoorstellen in het algemeen zijn behandeld, zal het hierna volgend *voorstel* voor een nieuwe opzet van de rijopleiding zich eenvoudiger laten beoordelen.

Voorstel

Uitgangspunt

Het nieuwe systeem moet zo weinig mogelijk van de tegenwoordige methode afwijken; de omschakeling mag niet gepaard gaan met hoge kosten en hiaten in de personeelsbezetting.

De vier hoofdprincipes, waarop zal moeten worden gewerkt, zijn:

- a. *propaganda*;
- b. *selectie*;
- c. *efficiënte opleiding*;
- d. *langere dienstdtijd*).

a. **Propaganda**

De militaire chauffeur heeft een grote verantwoordelijkheid, zowel ten opzichte van zijn medesoldaten, die hij moet vervoeren, als wat betreft het hem toevertrouwde materieel. Hoewel hij aan één kant trots zal zijn, voelt hij zich toch in vergelijking met de gewone soldaat tekort gedaan. Willen wij met succes propaganda voeren voor de functie van militair chauffeur, dan zullen wij dus enerzijds deze „chauffeurstrots” moeten versterken en anderzijds hem voor het dragen van zijn verantwoordelijkheid moeten belonen. Hiertoe kunnen de volgende maatregelen worden ingevoerd:

- a. het toekennen van een insigne (speld bv.), dat elke chauffeur na het behalen van zijn rijbewijs op zijn uniform mag dragen. Dit geeft een groot psychologisch effect, doordat dan iedere militair chauffeur opvalt en zich niet gelijkgeschakeld voelt met de gewone soldaat;
- b. een betere bevorderingsmogelijkheid, want te weinig is in de huidige organisatie de mogelijkheid open gelaten om een goede chauffeur te bevorderen tot soldaat eerste klasse of korporaal. In vergelijking met de soldaat in de troep maakt hij nu zelfs een slechtere kans;
- c. het toekennen van een premie. Aan het einde van de eerste oefening zou aan dienstplichtige chauffeurs, die gedurende hun dienstdtijd:

1. geen schade door schuld hebben veroorzaakt;
 2. tenminste — bijvoorbeeld — 5000 kilometer hebben gereden (voor zware voertuigen een relatief lichtere norm);
 3. een goed onderhoud aan hun voertuig hebben verricht;
 4. een ruim voldoende persoonsbeoordeling hebben;
- als prestatiebeloning een premie van bv. honderd gulden moeten worden toegekend. Deze maatregel lijkt op het eerste gezicht vrij duur, doch wanneer hierdoor de militaire verkeersveiligheid wordt opgevoerd, kan zij reeds winst betekenen door verminderde schade- en onderhoudskosten.

Onder deze omstandigheden kan een effectieve propaganda worden gevoerd. Reeds bij de eerste keuring, voorafgaande aan de oproeping tot eerste oefening, kan de chauffeursfunctie in de belangstelling worden gesteld. Verder zal juist in de eerste twee maanden de gewone soldaat met deze mogelijkheid moeten worden benaderd om de ambitie op te voeren.

b. Selectie

De selectie is bij de inleiding reeds uitvoerig besproken. Het verlichten van de eisen, te stellen aan een toekomstig militair chauffeur, is op zichzelf zeer eenvoudig, maar de gevolgen zijn verstrekkend. Daar dit evenwel de enige mogelijkheid is het tekort aan in opleiding genomen chauffeurs teniet te doen zonder het benodigd aantal specialisten onbereikbaar te maken, verdient dit bijzondere aandacht. In deze beschouwing, waar het erom gaat in algemene lijnen aan te geven een eventueel te volgen nieuwe methode voor de gehele chauffeursopleiding, voert het te ver hierop dieper in te gaan. De huidige taak van de selectieofficier in het depot gedurende de eerste twee maanden van de diensttijd behoeft geen verandering. Zijn werkzaamheden zullen waarschijnlijk door de eerder genoemde propaganda worden verlicht. Een chauffeurs-selectieteam dat de depots afreist, blijft eveneens nodig.

c. Efficiënte opleiding

Voor de gehele rijopleiding zijn de derde en vierde maand van de diensttijd beschikbaar, waardoor de naar de parate troepen over te plaatsen chauffeurs voor wat deze opleiding betreft volkomen zijn afgericht. Daar er verschillende categorieën chauffeurs nodig zijn (bv. voor jeep, DAF 1 ton, DAF 3 ton en nog zwaardere voertuigen), zou de ideale oplossing zijn, wanneer reeds tijdens de rijopleiding hiervoor de selectie zou kunnen geschieden. Automatisch worden dan de langzame typen aangewezen voor de meer eenvoudige voertuigen en de vlotte leerlingen kunnen op de zwaardere voertuigen worden geplaatst. Door het vorenbedoelde, bij de opleiding eerst te onderscheiden, verschil in bevattingsvermogen is het niet mogelijk voor elk voertuigtype een afzonderlijk opleidingsdepot in te stellen want de organisatie van een chauffeurs-opleiding-compagnie moet dan zeer flexibel zijn om het overschakelen van het ene naar het andere voertuigtype mogelijk te maken.

Een groot nadeel vormt echter de onbruikbaarheid van de leswagens in de tweede maand van de opleiding, omdat dan de leerlingchauffeurs meestal op hun organiek oorlogsvoertuig worden geoefend. Om aan genoemde factoren tegemoet te komen wordt als voorbeeld de volgende organisatie en werkindeling van een chauffeurs-opleidingscompagnie uitgewerkt.

Chauffeurs-opleidings-compagnie

Organisatieschema

Compagnies-Staf	2 Opleidings-pelotons	1 Peloton
1 Kpt. CC	1 Luitenant pc.	24 Kpl/Kpl.I
1 S.M.I.	1 Sgt. I rij-examinator	rij-instructeurs
1 S.M.A.	4 Sgt.n.gc.	
1 Kpl. schrijver	40 Sldn. (in opleiding)	
1 Sgt. fourier		
1 Sld. bevoorrading	Voertuigmaterieel	
1 Sgt. motortransport	30 leswagens F2/Renault	
1 Sld. I monteur mov.	10 jeeps	
1 Sld. monteur/elektr.	5 DAF's 1 ton	
	15 DAF's 3 ton	

In de eerste plaats zien wij dus een normale compagnies-staf, waarvan de onderhoudsgroep onder leiding van de sergeant motortransport de taak heeft de 2-maandelijke onderhoudsbeurten uit te voeren en waarbij de monteurs bij de wekelijkse onderhoudsbeurten eventueel kunnen assisteren. Voor 3e en hogere echelons reparaties en halfjaarlijkse inspecties zal moeten worden teruggevallen op een steunende T.D.-eenheid. Naast de Staf zijn twee opleidingspelotons geprojecteerd met ieder 40 soldaten en een peloton van 24 korporaals-rij-instructeurs. Het voertuigenpark is vrij groot met 60 voertuigen. Deze samenstelling is afgestemd op een opleidingsresultaat in twee maanden van ongeveer 23 jeep-, 12 DAF 1 ton- en 35 DAF 3 ton-chauffeurs (percentage geslaagden van 88). Het is duidelijk, dat voor een andere categorieverdeling andere oorlogsvoertuigen aan de compagnie moeten worden toegevoegd. De sterkte van de compagnie wordt in verhouding tot het aantal leerling-chauffeurs vastgesteld.

Lesprogramma

Om de beschikbare tijd zo nuttig mogelijk te gebruiken gaan de rij-instructeurs met één leerling tegelijk lessen. De tijd die voorheen verloren ging, toen de instructeurs ieder met drie leerlingen de weg opgingen, kan nu voor instructie worden gebruikt. In principe krijgen de leerlingen dagelijks 1½ à 2 uur rijles. Aan de hand van de volgende dagindeling wordt de planning duidelijk:

	1e peloton		2e peloton	
	1e/2e groep	3e/4e groep	1e/2e groep	3e/4e groep
8-10 uur	Rijles	Theorie	Praktijk in de garage	
10-12 uur	Theorie	Rijles	idem	
13-15 uur	Praktijk in de garage		Rijles	Theorie
15-17 uur	idem.		Theorie	Rijles

Wekelijks wordt dit lesprogramma verschoven, zodat niet dezelfde groep altijd 's morgens of 's middags rijles heeft.

Twee ochtenden, c.q. middagen van de week (bv. dinsdag en donderdag) krijgt elk peloton in plaats van de praktijklessen in de garage specifiek militaire vakken, zoals exercitie, velddienst, schieten e.d. om de individuele militaire vorming niet te verwaarlozen. De zaterdagochtend is ter beschikking van de compagniescommandant voor het geven van exercitie, krijgstuicht, inwendige dienst (inspectie), enz.

Daar de leswagens gedurende de eerste vier weken dagelijks op de

weg zijn, worden bij de lessen praktijk onderhoud en motorkennis de in de garage staande oorlogsvoertuigen gebruikt. De vorderingen van de leerling-chauffeurs worden dagelijks door de rij-instructeurs doorgegeven aan de groepscommandanten, die deze op hun beurt berichten aan hun pelotonscommandant. Hierdoor is het mogelijk de „zwakke broeders” in de beginperiode extra rij-beurten te geven.

Na ongeveer 4 weken worden de examens voor rijbewijs B afgenomen, en de groepen opnieuw ingedeeld — aan de hand van de prestaties van de chauffeurs in de eerste periode — voor de verschillende categorieën oorlogsvoertuigen. Door deze voertuigen uit de mobilisatie-opslagplaatsen te betrekken, behoeven hiervoor geen extra kosten te worden gemaakt.

Zodra de chauffeurs ook op hun organiek oorlogsvoertuig voldoende rijervaring bezitten, kunnen zij worden overgeplaatst naar de parate troepen. Dit geeft het grote voordeel, dat zij nu rechtstreeks van hun voorganger het voertuig kunnen overnemen en van hen bijzonderheden omtrent de wagen kunnen vernemen. Tevens staat dan niet bij de parate troepen een gedeelte van het rijmateriaal gedurende een week (nl. het tijdsverloop tussen het vertrek met klein verlof en de komst van de nieuwe lichting) stil zonder direct toezicht.

Resultaat

Wanneer wij nu bij deze opzet het rendement van de rij-instructeurs en lesauto's bekijken ten opzichte van het aantal afgeleverde chauffeurs dan vinden wij:

24 instructeurs met 30 leswagens leveren per jaar $6 \times 70 = 420$ opgeleide chauffeurs af.

Voor het vereiste kwantum van elfduizend chauffeurs per jaar zijn dus nodig:

$$\frac{11000}{420} \times 24 \text{ rij-instructeurs} = 630 \text{ instructeurs, en}$$

$$\frac{11000}{420} \times 30 \text{ leswagens} = 790 \text{ leswagens.}$$

Bij deze uitkomsten is een reserve van respectievelijk 15 en 40 procent inbegrepen. De gevonden aantallen liggen beneden het op het ogenblik beschikbaar aantal Kpl/Kpl I rij-instructeurs en lesauto's.

Bij de parate troepen mag de opleiding van de chauffeurs niet stil staan. Per maand dienen de chauffeurs gedurende 1 à 2 uur gezamenlijk instructie te krijgen over algemene verkeers-, motor- en onderhoudstechnische vragen. Hierdoor worden de chauffeurs bij voortdurende voortdurende geattendeerd op hun verantwoordelijkheid ten opzichte van hun medesoldaten en het materieel. Voorts zal de rijopleiding van de specialisten dienen te geschieden bij deze opleidingscompagniën.

(d. Langere dienstdtijd)

Niet voor niets is dit punt tussen haakjes gezet. Wanneer de praktische dienstdtijd van de militaire chauffeurs wordt verlengd, heeft dit ongetwijfeld een teruggang in de ambitie bij de dienstplichtigen tot gevolg, maar wellicht is de publieke opinie over deze oplossing nog belangrijker. Het is bekend, hoe de lange duur van de tegenwoordige dienstdtijd de algemene belangstelling heeft. De reactie op verlenging is

niet moeilijk te raden. Toch dient ter wille van de volledigheid de mogelijkheid om de dienstplichtige chauffeurs 1 maand van het klein verlot te laten uitdienen enige aandacht te hebben.

Het grote voordeel is, dat bij de parate onderdelen de met klein verlot gaande chauffeurs, gedurende haast een maand, voorafgaande aan hun vertrek, reeds hun opvolgers kunnen inwerken. Dit vereenvoudigt de overgave van het voertuig aanmerkelijk. De nieuweling kan zich in die tijd vertrouwd maken op de wagen met de oude chauffeur als hulpchauffeur. Voor deze maand langer dienen staat voor de laatste dan eventueel als compensatie de premie van honderd gulden (zie voren).

Slotopmerking

Het is niet de bedoeling geweest in deze verhandeling al te diep op de stof in te gaan, hoewel niettemin is getracht zoveel mogelijk alle kanten van dit probleem te belichten.

IV. VAN DE INZENDING VAN MAJOOR J. P. DE PONT GEVEN WIJ TENSLOTTE HET VOLGENDE UITTREKSEL.

De opleiding chauffeurs zal moeten plaatsvinden in de 3e en 4e vierweekse opleidingsperiode, met terzijde stellen van de voortgezette opleiding.

De op deze wijze beschikbare 8 oefenweken kunnen als volgt worden ingedeeld:

- a. 4 weken opleiding op de zg leswagens en bv. DAF 314
- b. 4 weken voortgezette rij-opleiding.

Ad a: 9e t/m 12e oefenweek:

Voor deze 4 weken is de huidige tijdsindeling niet te handhaven. Er dient daadwerkelijk een rij-instructeur of hulprij-instructeur plus voertuig per drie leerlingen beschikbaar te zijn. De verschillende opvattingen ten aanzien van de verdeling der lesuren lopen niet veel uiteen, zolang tenminste geen schaaap met 5 poten wordt verlangd. Een zeer aan te bevelen artikel over dit onderwerp door *Oberstleutnant Dipl. Ing. Hans Dietrich* in „Truppenpraxis“, Heft 6, 1957, geeft een verdeling van deze 4 weken als volgt:

84 uur rijden

24 uur wegenverkeerswet, wegenverkeersreglement, voorschriften, reglementen, handboek chauffeur enz.

24 uur motortechniek enz.

28 uur praktische lessen in onderhoud

160 uur totaal.

De resterende 20 à 32 uur nader in te delen voor LO, inspecties, geestelijke verzorging, kaartlezen enz. Enkele belangrijke toelichtingen voor hen, die dit artikel niet gemakkelijk zelf kunnen bemachtigen, zijn de volgende:

1. de rijlessen hebben plaats op 6 verschillende routes, waarvan route 1 en 2: stille straten en wegen (hiervoor werd reeds eerder overwogen tankrijbanen en wegen in mob. complexen te benutten; ook niet gebruikte vliegvelden c.g. landingsbanen zijn hiervoor geschikt); route 3 en 4 met drukker verkeer, route 5 en 6 in stadsverkeer; de 2 gelijkwaardige routes worden om de andere dag bereiden;
2. 16 rij-uren worden besteed aan het rijden bij duisternis (levert desgewenst dus nog eens 16 uur ter nadere indeling op), 16 rij-uren aan eenvoudig terreinrijden en slepen;
3. de lessen in onderhoud worden gegeven bij de voertuigen en behalve de leerstof uit TVOM 1, onderhoud motormaterieel 1561, wordt het wielen en banden verwisselen praktisch beoefend, vier lesuren besteed aan opheffen van eenvoudige storingen en het verwisselen van zekeringen en lampjes wordt onderwezen.

Ad b: 13 t/m 16e oefenweek: voortgezette rij-opleiding.

Na de 4 weken genoemd onder ad a is met vrij grote zekerheid een juiste selectie en een herindeling van de klassen te maken. De zwakste categorie dient te worden doorgeleest op bv. DAF 314 en moet in elk geval rijbewijs B halen. De overigen gaan

over op DAF 328, c.q. zwaardere voertuigen, bijzondere voertuigen/halfrups, opleggers, enz. naar gelang deze voertuigen organiek bij het desbetreffende wapen of dienstvak voorkomen. Leerlingen met voldoende praktische rij-ervaring in de burgermaatschappij zouden direct in deze gevorderde klassen kunnen komen, althans kunnen „hun” rij-uren in de eerste 4 weken van de rij-opleiding aan de andere leerlingen ten goede komen. Deze 2e vier weken worden besteed aan lessen op de organieke voertuigen, colonnerijden, terreinrijden, rijden bij duisternis, trek- en lieroefeningen, achteruit rijden met opleggers, c.q. aanhangers of vuurmond, in stelling rijden enz., camouflage van de voertuigen, herhaling van theorie uit de eerste vier weken en onderhoud, waarna de rijproeven voor B, C, D en E dienen te worden afgenomen, zodat het personeel met rijbewijzen aan de parate troepen wordt afgeverd.

Een voorbeeld van de indeling van de beschikbare uren:

80 uur rijden, waarvan minstens 20 uur in terrein, 32 uur in colonne, waarbij een 24 uren rit;

20 uur trek- en lieroefeningen (deze laatste klassikaal);

12 uur theorie met inbegrip van praktische camouflage;

40 uur onderhoud: aanvullende lessen en praktijk;

8 uur motorteknik: speciaal met betrekking tot die mechanismen die bij deze zwaardere typen voertuigen c.q. rupsvoertuigen voorkomen.

Nieuwe uitgaven

REVUE INTERNATIONALE D'HISTOIRE MILITAIRE, periodieke uitgave van de Commission d'Histoire Militaire Comparé du Comité International des Sciences Historiques. Edition Neerlandaise, 429 blz., geïll. Uitg.: Fotolithografisch bedrijf Van der Gang & Van Wageningen, Den Haag.

Deze „Revue” bevat, na een inleiding van dr. J. W. Wijn, Kolonel b.d., een aantal zeer interessante militair-historische artikelen. Wij menen niet beter te kunnen doen dan de volledige inhoud van dit nummer weer te geven.

C. A. Hartmans — Le musée néerlandais de l'armée et des armes „Le Général Hofer”, Leyde.

J. G. N. Renaud — Le Comte Florent V comme constructeur de châteaux forts.

J. G. Kerkhoven — Les anglais ont-ils fait usage d'armes à feu à la bataille de Crécy?

W. H. Schukking — Menno van Coehoorn (1641—1704) et la „Fondation” qui porte son nom.

Dr. J. W. Wijn — Les troupes hollandaises à la bataille de Malplaquet.

L. Schotborgh — L'expédition de Lombok, en 1894.

F. J. Molenaar — Le bombardement de l'aéroparc de Schiphol, le 10 mai 1940, et les opérations de l'escadre de bombardiers, parties de cet aéroparc.

v.H.

DIE UNHEIMLICHEN WAFFEN, ATOMRAKETEN UEBER UNS, door Ulrich Detlev Rose, 302 blz., geïll. Uitg.: Schild-Verlag G.m.b.H., München-Lochhausen. Prijs: geb. DM 16,80.

Dit zeer aktuele boekwerk, verlucht met bijna 40 uitstekende afbeeldingen, richt zich, ondanks zijn technische waarde zeer zeker niet alleen tot deskundigen.

De drie-eenheid: raket, atoomwapen, radar komt er duidelijk in tot uiting evenals de omstandigheid, dat de nieuwe wapens het politieke wereldbeeld ten slotte zouden kunnen wijzigen, zoals zij het eerder de tactische opvattingen en uitingen deden.

Het boekwerk, waaraan elf vooraanstaande Amerikaanse en Britse militaire deskundigen medewerkten (Rendulic, Toftoy, Wheeler, Medaris, Wood, Gavan, Newhall, Nickelsen, Shazo, Meyer en Wyman) vangt aan in Hiroshima en Peenemünde en beweegt zich verder langs de, met behulp van Duitse geleerden opgebouwde, industrieën van de V.S. en Rusland. Vrijwel alle militaire problemen, die uit het gebruik van moderne wapens voortvloeien komen ter sprake, zowel artilleristische als organisatorische en logistieke. Het werk besluit met een zeer recente opgave van de thans in gebruik zijnde middelen.

Gemakkelijk leesbare, belangrijke militaire lectuur.

v.H.

De noodzakelijke samenwerking tussen de Bescherming Bevolking en de Militaire Verdediging

door mr. F. R. MIJNLIEFF, *Directeur-Generaal voor
Openbare Orde en Veiligheid.*

Inleiding

Bij de opzet van de B.B. in 1950 werd uitgegaan van luchtaanvallen met conventionele middelen op doelen, gelegen in 42 A-gemeenten of A-kringen. De toen geldende militaire veronderstelling gaf een vrij omlijnd beeld van de te verwachten aard, omvang en frequentie van deze aanvallen, dus van de hoeveelheden brisant- en brandbommen, die daarvoor zouden kunnen worden gebruikt. Daarnaast gaven de studies na wereldoorlog II vooral van Engelse en Amerikaanse zijde gemaakt de mogelijkheid zich een globale indruk te vormen van de uitwerking van aanvallen met conventionele middelen.

Op de vraag, wat er na een aanval zou gebeuren, hoeveel branden zouden ontstaan, hoeveel gebouwen zouden instorten of gedeeltelijk zouden worden vernield, hoeveel doden, zwaar gewonden en licht gewonden er zouden zijn, hoeveel personen zich niet op eigen gelegenheid van onder het puin zouden kunnen bevrijden, kon grosso modo een antwoord worden gegeven.

Op deze grondslag kon een burgerlijke organisatie worden ontworpen, die in het licht van de militaire veronderstelling van toen als adequaat kon worden beschouwd. Zeker, er moest een wissel worden getrokken op de paraatheid van de plaatselijke eenheden en op de snelheid van de mobiele hulpverlening uit de tot kringen verenigde gemeenten buiten de A-gemeenten, waar men in het algemeen slechts met toevallstreffers behoefde te rekenen, uit andere niet getroffen A-gemeenten en van de over het land te spreiden 23 Rijks Mobiele Colonne brandweer, reddingsdienst en geneeskundige dienst. Maar toen het Kabinet in 1951 de planning aanvaardde, de nodige middelen beschikbaar werden gesteld en de B.B. uit het papieren tijdperk met vaart overging naar de verwezenlijking, naar het zijn en het levend zijn, was er reden om aan te nemen, dat zij *bij gelijkblijvende aanvalsveronderstelling* haar operationele taak naar behoren en in grote mate onafhankelijk van de hulp van anderen zou kunnen volbrengen.

Niemand heeft intussen de illusie gekoesterd, dat de aanvalsveronderstelling gelijk zou blijven. Steeds is erop gehamerd, dat een dergelijke veronderstelling niet méér is of kan zijn dan een moment-opname. Bij het voortschrijden van de techniek, bij het sterker en sneller worden van de aanvalsmiddelen van de vijand, zou de B.B.-organisatie zich moeten aanpassen, zou zij uitbreiding moeten vinden in personeel en materieel, zou haar paraatheid zo mogelijk moeten worden opgevoerd. In de opzet was daarmee rekening gehouden. De gedachte zat voor, dat indien wij in ons land uitsluitend met conventionele aanvalsmiddelen zouden worden bestookt, zij het méér, misschien zelfs aanzienlijk meer, dan aanvankelijk was verondersteld, een zodanige versterking van de B.B. zou kunnen worden verwezenlijkt, dat zij naar behoren en adequaat

een antwoord zou kunnen blijven geven op de gevolgen van het oorlogsgeweld, waartegen zij zou moeten optreden.

Dit is anders geworden. Sinds de militaire veronderstelling ook voor ons land rekening houdt met atoombomaanvallen op een niet onbelangrijk aantal doelen, met name de vliegvelden en de navigatiestations, sinds rekening gehouden moet worden met het ook ons land bedreigende fall-outgevaar ten gevolge van H-bom-explosies buiten onze grenzen en ten gevolge van groundbursts van atoombommen binnen Nederland, heeft het geen zin meer zelfs maar een poging te doen de verdere uitbouw van de B.B. te baseren op de oplossing van een rekensommetje. Dit zou ontaarden in een speculatie, die niemand zou overtuigen, niemand vertrouwen zou geven. De enige mogelijkheid is na te streven over zodanige middelen en een zodanig moreel te beschikken, dat bij het uitbreken van een oorlog en de vooral dan te verwachten hevige aanvallen uit de lucht ook op ons land, alle zich voordoende eventualiteiten in de hand kunnen worden gehouden, hulp kan worden geboden waar dit maar mogelijk is, gered kan worden wat er te redden valt en vermeden wordt dat onnodig slachtoffers vallen.

Een B.B., die prat gaat op haar onafhankelijkheid van hulp van anderen, past niet in dergelijke omstandigheden. Wanneer het gaat om het erop of eronder, om de survival, zullen alle beschikbare krachten op een bepaalde plaats, in een bepaald gebied, misschien zelfs in het gehele land moeten aantreden om gezamenlijk, in goede samenwerking, hand in hand, te doen wat geboden is.

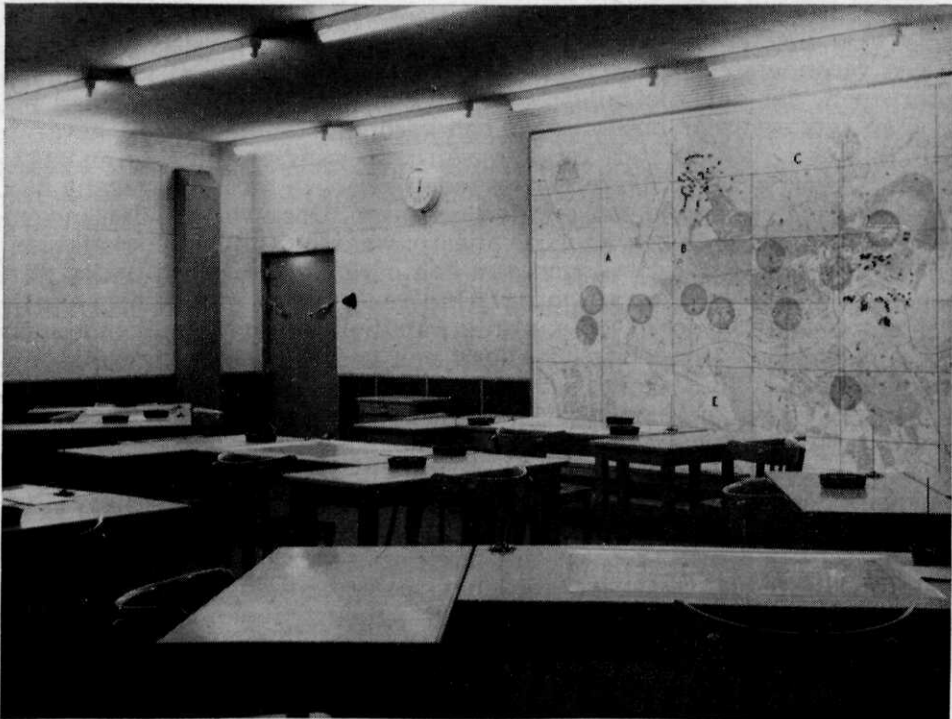
Aan welke situatie moet het hoofd worden geboden?

Het heeft geen zin, want het is niet reëel, uit te gaan van een concentratie van al het aanvalspotentieel van de vijand op ons land. „Als op al onze grotere steden 20MT-bommen zouden worden geworpen” is een veronderstelling die lijkt op: „als de hemel valt”, al kunnen wij aannemen, dat dan niet alleen alle mussen dood zullen zijn. Maar wij moeten ons evenzeer hoeden voor een veronderstelling, die de gevaren bagatelliseert. Wij moeten uitgaan van wat waarschijnlijk is en rekening houden met wat daarenboven redelijkerwijze mogelijk geacht kan worden, dat in ons land zou kunnen gebeuren. Doen wij dit, dan mogen wij de ogen niet sluiten voor de niet onwaarschijnlijke mogelijkheid, dat ons land in de eerste dagen van een oorlog zou moeten ondergaan een fall-out over een grote oppervlakte ten gevolge van H-bom-explosies buiten onze grenzen; een aantal groundbursts van atoombommen op onze vliegvelden en navigatiestations met een waaivormige fall-outwerking tot op 50 à 60 km benedenwinds van de explosiepunten; een atoombomaanval op onze oorlogshaven; zware conventionele bombardementen op onze rivierovergangen, verkeersknooppunten, havens en grote steden met als nevengevolg misschien het bezwijken van waterkeringen, waardoor in wijde omtrek de waterstaatkundige toestand niet meer kan worden beheerst. Dergelijke gebeurtenissen kunnen leiden tot een massale ontwrichting, tot het lamleggen van het maatschappelijk leven in de zwaarst getroffen gebieden, tot grote verplaatsingen van de dakloos geworden bevolking. Dergelijke gebeurtenissen kunnen tevens leiden tot meer dan onvermijdelijk is, tot een op drift geraken van een door paniek bevangen bevolking, tot stagnatie in de voedselvoorziening, tot het falen van de handhaving van de volksgezondheid, wanneer de leiding nationaal, provinciaal en lokaal, zowel burgerlijk als militair, er

niet in slaagt van het eerste ogenblik af en telkens weer opnieuw de zaak in de hand te houden. *En men bedenke, dat een dergelijke situatie zich zou kunnen voordoen, wanneer de mobilisatie en concentratie van de strijdkrachten nog niet is voltooid.*

Hoe kan aan een dergelijke situatie het hoofd worden geboden?

Eén ding staat vast! Indien zich een situatie voordoet, zoals ik zojuist omschreef, een situatie dus die verder gaat dan alleen maar *waarschijnlijk* is, kunnen wij hieraan het hoofd bieden. Tegen conventionele aanvallen is de B.B. opgewassen. Voor de met A-bommen bedreigde gebieden, voor zover daar voor de bevolking geen redelijke overlevingskans is, geldt de Amerikaanse slogan: don't be there. Evacuatie dus, maar op korte afstand en van een beperkt aantal personen. Een dergelijke evacuatie, voor de omgeving van alle vliegvelden en navigatiestations niet meer omvattende dan 70.000 personen in totaal, is voorbereid en kan zeker binnen een etmaal en zo nodig sneller worden voltrokken. Maatregelen tegen fall-out zijn mogelijk en uitvoerbaar. Ik moge hiervoor verwijzen naar de lezing die de kolonel b.d. KNIL J. H. de Vries op 17 januari jl. hield voor de Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap over „Problemen rond de fall-out”. Zouden niet bij voorbaat te voorziene of waarschijnlijk te achten omstandigheden leiden tot de noodzaak van massale evacuaties, dan kunnen deze binnen een etmaal worden volbracht en de gedetailleerde organisatie die hiervoor is ontworpen, is mede berekend op het opvangen van paniekvluchten, hoe dan ook ontstaan. Voor de door atoombommen verwoeste gebieden staat de B.B. klaar, om branden te blussen, schade te beperken, eventuele slacht-

Commando-kamer H.B.B. A-kring Rotterdam.

offers de eerste hulp te verlenen en hen te vervoeren naar de ziekenhuizen en noodhospitalen, waar zij worden overgegeven aan de Volksgezondheid in Oorlogstijd. Maar bij dit al is het denkbaar, dat zoveel werk tegelijk moet worden verzet, dat de B.B. handen te kort schiet en dat hulp moet worden geboden door anderen, bij voorkeur in grotere verbanden, bij voorkeur door militaire eenheden, indien de militaire situatie hun toestaat zich hiervoor vrij te maken. Aan hun typisch militaire taak zal prioriteit moeten worden gegeven: „*The primary mission of our Armed Forces is to fight and defeat the enemy by offensive action anywhere, anytime, and under any circumstances*” heeft Admiraal Radford gezegd ¹⁾ en het komt mij voor, dat dit evenzeer geldt voor de Nederlandse strijdkrachten. Maar het is mijn vaste overtuiging, dat ook voor ons land geldt, wat de Britse regering in haar Statement on Defence van 1956 opmerkte:

„All armed forces, whether regular or reserve in the country at the outbreak of war will have to be prepared to assist in the struggle for survival. The armed forces are in no sense a substitute for civil administration; the aim will be to support the civil authorities by all possible means”.

„De stok buigt steeds naar beide kanten door” zei Adam Smith. De wet op de staat van Oorlog en van Beleg van 1899 ging in wezen uit van de gedachte, dat in oorlogstijd bestuur en met name het hoofd bieden aan calamiteiten een militaire aangelegenheid was. Aan de wet Bescherming Bevolking van 1952 en ook aan het nieuwe ontwerp van wet op de Staat van Oorlog en van Beleg, sedert 1955 bij de Tweede Kamer ahangig, ligt behoudens bijzondere omstandigheden, welke hier nauwelijks ter zake doen, het tegenovergestelde standpunt ten grondslag: laat bij de bestrijding van calamiteiten de burgerlijke organisatie haar eigen boontjes doppen, zolang het militair belang hierbij niet onmiddellijk is betrokken. Nu, nog maar enkele jaren later zou het te ver gaan te stellen, dat de waarheid in het midden ligt, maar men is op de visie van 1952/’55 toch weer iets teruggekomen. Als het werkelijk menens wordt, als het gaat om de survival, is deze alleen te verzekeren, wanneer alle krachten gezamenlijk, hand in hand, met maximale inspanning een maximaal resultaat trachten te bereiken. Dit geldt voor het complex van maatregelen, dat civiele verdediging heet, het geldt naar mijn mening evenzeer voor de militaire verdediging.

Daarbij is het zaak een vervloeiing van taken en verantwoordelijkheden te voorkomen. Uitgangspunt moet m.i. zijn, dat de militaire verdediging en de B.B. (waaronder ik hier, voor het gemak, de Verplaatsbare Bevolking begrijp) primair zelf doen, wat zij kunnen doen, maar dat zij elkaar wáár mogelijk en zovéél mogelijk bijstand verlenen in eenheden onder eigen commando, welk commando zich voegt naar de leiding van de primair verantwoordelijke instantie.

Bij de verlening van bijstand door civiele instanties aan de militaire verdediging moet één voorbehoud worden gemaakt. De civiele bijstand mag niet leiden tot gedragingen van burgers in oorlogstijd, die des franc-tireurs zijn. Ik stel dit nadrukkelijk, in de eerste plaats omdat ik mij niet kan voorstellen, dat enige regering in ons land bereid zou zijn de stellige bepalingen van het volkenrecht te veronachtzamen. Maar ook om te voorkomen, dat ooit enige civiele instantie zich ten onrechte

¹⁾ Civil Defense for National Survival (zie literatuurlijst).

op volkenrechtelijke bepalingen zou beroepen, teneinde van een onwettige bijstand aan de militaire verdediging af te komen. Het is intussen niet gemakkelijk meer om wijs te worden in het labyrint van ten dele voor andere tijden en omstandigheden ontworpen regels van volkenrecht. Misschien zou het aanbeveling verdienen, dat een gemengde civiel-militaire commissie, onder leiding van een volkenrechtsdeskundige aan de hand van de situaties die in geval van oorlog te verwachten zijn, nagaat wat mag en wat niet mag.

Welke vormen van bijstand komen in aanmerking?

Hierboven schreef ik over bijstand onder eigen commando, dus operatieve bijstand. Ik zal deze hieronder uitwerken, maar om misverstand te voorkomen wil ik er met nadruk op wijzen, dat samenwerking meer omvat dan operatieve bijstand alleen en de voorbereiding daarvan. Voor de B.B., voor de gehele civiele verdediging en ook voor onderdelen van de militaire verdediging is een voortdurende onderlinge uitwisseling van gegevens, van denkbeelden, van feitelijke hulp wenselijk en vaak zelfs onmisbaar. De B.B. heeft reeds in ruime mate mogen profiteren en profiteert nog steeds van de voortdurende bereidheid van militaire zijde de helpende hand te bieden als bijvoorbeeld bij:

- wetenschappelijk onderzoek;
- beschikbaarstelling van technisch documentatiemateriaal;
- technische adviezen bij het opmaken van specificaties voor de aanschaffing van B.B.-materieel, dat verwant is aan militair materieel;
- aanschaffingen van B.B.-materieel (DML);
- keuringen en beproevingen van materieel;
- constructie van schuilplaatsen en scherfwerende constructies (Genie);
- voorschriften voor onderhoud van B.B.-materieel (DML);
- opstellen van vorderingsregelingen en inkwartieringsvoorschriften ten behoeve van de B.B.;
- bestudering van opleidingsmethoden;
- bestudering van tactische problemen als bv. de verwerking van grote aantallen gewonden en verbindingsprocedures;
- planning inzake het weggebruik in oorlogstijd;
- organisatie van de B.B.-bomopruimingsdienst;
- organisatie van de B.B.-fall-out-waarschuwingsdienst;
- opleiding van B.B.-waarschuwingsofficieren en bomopruimingsinstructeurs;
- B.B.-oefeningen.

De B.B. in al haar geledingen kan niet erkentelijk genoeg zijn voor deze zo ruime mate van medewerking en voor de geest, waarin deze wordt verleend. Trouwens de gehele opzet van de B.B. is in de nauwste samenwerking met militaire autoriteiten tot stand gekomen.

Gelukkig is er niet alleen sprake van een éénrichtingsverkeer, al is de medewerking, die de B.B. aan de militaire organisatie kan geven veel beperkter.

De B.B. geeft en kan geven aan militaire instanties:

- adviezen bij het treffen van zelfbeschermingsmaatregelen;
- adviezen bij de aanschaffing van specifiek zelfbeschermingsmaterieel;
- medewerking bij de opleiding van bevelvoerenden en instructeurs voor de militaire zelfbeschermingsorganisatie;

Oefenterrein Red-
dingsdienst Mo-
biele Colonnas.

— vele vormen van medewerking bij de opleiding van het personeel der militaire mobiele colonnes.

Deze beide opsommingen, geenszins volledig, betreffen het werk in vreedstijd, de *opbouw* van de organisatie. Intussen, waar het uiteindelijk vooral op aan komt is de samenwerking in geval van oorlog. Ook hier lijkt het nuttig een aantal voorbeelden te geven van de medewerking, die over en weer kan worden gegeven, naar mijn mening zo mogelijk zal móeten worden gegeven.

Militaire hulp aan de B.B. is onmisbaar bij:

- inlichtingen over de bewegingen van vijandelijke troepen en vliegtuigen;
- beschikbaarstelling van wegen voor B.B.-hulpverleningscolonnas;
- beschikbaarstelling van plaatsen voor B.B.-waarschuwingsofficieren in navigatiestations en S.O.C. met het oog op het tijdig doen uitgaan van waarschuwingsberichten inzake luchtgevaar;
- doorgeven langs militaire verbindingen van de internationale berichtgeving inzake te verwachten fall-out.

Militaire hulp aan de B.B. kan wenselijk, soms zelfs onmisbaar zijn in de vorm van:

1. operatieve bijstand in georganiseerde verbanden vooral met het oog op:
 - assistentie bij licht reddingswerk en vliegvlurbestrijding;
 - hulp bij het verzamelen en afvoeren van grote aantallen gewonden;
 - hulp bij het afzetten van getroffen gebieden;
 - hulp bij het bezetten van verkeersposten en het geleiden van daklozen en evacués (c.q. paniekvluchtelingen);
2. operatieve bijstand van speciale onderdelen van de krijgsmacht met het oog op:
 - autotransport (voedsel, evacués, gewonden, puinafvoer);
 - opruimen van zware puinversperringen;
 - noodherstel van bruggen;
 - aanleg van noodverbindingen (veldtelefoon e.d.);
 - verkenning uit de lucht van het rampgebied;

- metingen met behulp van vliegtuigen van fall-outwolken boven land en zee;
- veldkeukens ter versterking van de mobiele keukens van de B.B. voor massavoeding van evacu es en daklozen;
- tentenkampen;
- waterzuiveringsinstallaties en drinkwatertransport;
- mobiele werkplaatsen voor het herstel van automaterieel.

Daarentegen kan de B.B. operatieve bijstand verlenen aan militaire instanties:

- ter aanvulling van de zelfbescherming in militaire inrichtingen;
- bij het vrijmaken van toegangswegen naar militaire emplacements;
- bij de opruiming van gevaarlijk gelegen explosieven op militaire terreinen;
- bij het organiseren van loodsdiens ten t.b.v. militaire transporten door getroffen steden;

Bovendien kan de B.B. militaire instanties behulpzaam zijn bij:

- het waarschuwen bij naderend luchtgevaar;
- het waarschuwen bij dreigend fall-out-gevaar;
- het verstrekken van meetgegevens inzake radio-activiteit;
- het melden van aangerichte vernielingen;
- het doorgeven van militaire mobilisatietelegrammen en andere berichten via B.B.-verbindingen aan bestuurlijke autoriteiten.

Deze opsommingen zijn niet meer dan een greep uit de mogelijkheden. In onderling overleg op alle niveaus zal kunnen worden vastgesteld, waaraan behoefte bestaat en wat voor verwezenlijking vatbaar is. Zo zal ook kunnen worden vastgesteld, hoe de samenwerking bij het acute gebeuren goed kan verlopen, in hoeverre, over en weer, verbindingsofficieren nodig zijn. Als wederkerig, plaatselijk, provinciaal en nationaal, samenwerking wordt gewenst, komt deze tot stand. In de volgende paragraaf bespreek ik, hoe deze samenwerking zou kunnen worden bevorderd.

Hoe moet de wederkerige bijstand worden opgezet om in geval van oorlog doeltreffend te kunnen werken?

Over en weer is het in de eerste plaats nodig, dat men van elkaar weet wat ieder in de eigen primaire taak moet doen en in staat is te doen. B.B. en Verplaatsing Bevolking moeten inzicht krijgen in de taak en bepaalde aspecten van de militaire verdediging. En omgekeerd moet de militaire verdediging weten wat er bij de B.B. en de Verplaatsing Bevolking te koop is.

Voorts lijkt onmisbaar, dat de bevelvoering bij militaire verdediging en B.B. zoveel mogelijk op dezelfde wijze territoriaal is ingedeeld. Dit zal een voorwaarde zijn om in geval van nood duidelijke verhoudingen te hebben en in vreedstijd elkaar goed te leren kennen en op elkaar in te spelen. Hand in hand gaan vraagt vertrouwen en waardering, vraagt ook begrip voor de moeilijkheden van de ander, voor de mogelijkheid waarin hij kan komen te verkeren om het dringendst beroep op bijstand af te wijzen.

Evenzeer zal een gemeenschappelijke planning, voorbereiding, oefening onontbeerlijk zijn. Er is wel eens gezegd, dat de leiding van de B.B. teveel berustte bij oud-militairen. Een Hoofd van de B.B. in ge-

meente of kring moet een schaap met vijf of meer poten zijn. Hij moet kunnen plannen, organiseren, propageren, met personeel en publiek kunnen omgaan, maar in geval van nood moet hij bovenal de bevelstechniek tot in alle details beheersen en een leider zijn. Het is daarom geen wonder, dat in vele gevallen oud-officieren van de Zeemacht, van KL of van KNIL met de technische leiding van de B.B. zijn belast. Nu de behoefte aan samenwerking met de militaire verdediging zich voor doet, kan dit niet anders dan een groot voordeel zijn. Men kent elkaar vaak al van vroeger en men spreekt elkanders taal. Men is door de militaire vorming gewend een uitweg te vinden uit onverwachte moeilijkheden. Daardoor kan gemakkelijk een basis worden gevonden voor gemeenschappelijk stafwerk, voor een op elkaar sluitende bevelvoering, voor gemeenschappelijke stafoefeningen, misschien later ook oefeningen in de praktijk. Ik schrijf met opzet „een basis”, want het zou falikant verkeerd zijn, indien men, juist doordat men elkaar zo goed kent, ervan uit zou gaan, dat de vereiste samenwerking wel „vanzelf” zou komen. Niet genoeg kan gewezen worden op de volstreckte noodzaak te oefenen en nog eens te oefenen. De omstandigheden, die zich in de survival periode kunnen voordoen, zijn zó complex en zó overweldigend, dat bijstand niet „zo maar” goed kan verlopen. Bij een zware conventionele aanval, „according to plan”, op een van onze grootste steden vindt een inzet van B.B.-potentieel plaats ter sterkte, om een vergelijking met de militaire organisatie te maken, van zowat twee divisies. Wanneer de aanval nog wat zwaarder uitvalt, of de uitwerking ongunstiger dan was voorzien, wanneer de B.B. het dan niet zonder militaire bijstand in grote verbanden zou kunnen stellen, komen in de getroffen stad burgerlijke en militaire leiding te staan voor problemen die alleen dán met de vereiste snelheid en doelmatigheid kunnen worden opgelost, indien zich door gedurig oefenen een gezamenlijke bevelstechniek heeft ontwikkeld en een steeds beter inzicht in wat bij dergelijk gemeenschappelijk optreden zo al komt kijken.

In het bovenstaande heb ik mij beperkt tot de B.B., waaronder ik dan voor het gemak de Verplaatsing Bevolking begreep. Ik moest mij deze beperking opleggen, omdat de redactie mij gevraagd heeft over de samenwerking tussen B.B. en militaire verdediging te schrijven. Deze beperking is bovendien niet onlogisch, omdat de B.B. en Verplaatsing Bevolking operatief het dichtst staan bij het acute gebeuren. Het ruime complex van de civiele verdediging, waarvan de B.B. een onderdeel is, heeft ten dele geen onmiddellijke *operatieve* taak (de sociaal-economische verdediging), ten dele een meer afzonderlijke taak (bijvoorbeeld bij aanvallen op noodhavens). Maar daarnaast zijn er onderdelen van de civiele verdediging, die evenals de B.B. operatief onmiddellijk in het acute gebeuren kunnen worden betrokken (bv. vervoerswezen, waterstaat bij dijkbreuk, volksgezondheid voor hospitalisatie van oorlogsgewonden, politie bij de handhaving van de openbare orde, enz.). Zij vallen buiten het bestek van dit opstel, maar het is noodzakelijk, dat ik ze hier even noem, omdat ik bij mijn verder betoog ervan uitga, dat alle diensten en instellingen, die bij het acute gebeuren operatief onmiddellijk moeten kunnen optreden, in vreedestijd van den beginne af, in de hieronder te bepleiten samenwerking moeten worden ingeschakeld.

Op 9 oktober 1957 hield de kolonel van de Generale Staf J. G. Smit voor de Vereniging ter Beoefening van de krijgswetenschap een lezing over „De verdediging van het achterland”. Hij bepleitte een

nauwe samenwerking van de territoriale verdediging met de civiele verdediging. Hij onderstreepte de noodzaak van gezamenlijke oefeningen ter voorbereiding, beproeving en verbetering in vreedstijd van de vereiste coördinatie en het vereiste samenspel tussen militaire verdediging en civiele verdediging. En hij kwam tot de conclusie, dat het alle aanbeveling verdient een centrale instantie in het leven te roepen, die:

- a. tijdig een volledig inzicht verkrijgt van alle geplande oefeningen zowel in het kader van de civiele verdediging als van de strijdkrachten, zowel in NAVO- als in nationaal verband;
- b. de bevoegdheid bezit omtrent de deelname van bepaalde civiele diensten en strijdkrachten aan gezamenlijke oefeningen aanbevelingen te doen;
- c. een gezamenlijk oefeningsprogramma en gezamenlijke oefeningen kan — eventueel doen — ontwerpen;
- d. de ervaringen, opgedaan bij en de conclusie getrokken uit de oefeningen, op overzichtelijke wijze vastlegt en deze aan alle daarvoor in aanmerking komende autoriteiten toezendt.

Kolonel Smit merkte hierna het volgende op:

„Deze 'centrale oefenstaf' moet uiteraard over een door de Regering verleende autoriteit beschikken, wil hij aan zijn doel beantwoorden. Hij zou bij voorbeeld een algemene instructie kunnen ontvangen van de Algemene Verdedigingsraad en dit college omtrent het te voeren oefeningsbeleid geregeld kunnen adviseren. Een nauw contact met de Commissie Algemene Verdedigingsvoorbereiding is uiteraard geboden. Het spreekt ook vanzelf, dat de oefenstaf zich onthoudt van inmenging bij oefeningen van diensten of strijdkrachten die van interne aard zijn, zoals die op organisatorisch of staftechnisch gebied en alarmoefeningen.

Ik stel mij voor dat deze oefenstaf een vaste kern moet bezitten, van permanente leden van de het meest bij gezamenlijke oefeningen betrokken diensten der civiele verdediging en van de drie weermachtsonderdelen. Deze kern moet beperkt blijven, de taak van de permanente leden kan echter naar mijn mening niet vervuld worden als „nevenfunctie“. Een tijdelijke uitbreiding van de vaste oefenstaf met een aantal medewerkers afkomstig van de bij oefeningen betrokken diensten en strijdkrachten, moet mogelijk worden geacht. Het lijkt mij raadzaam om zowel het aantal deelnemers, als het gebied waarin de gezamenlijke oefening zich afspeelt, aanvankelijk te beperken, dus eerst oefenen in regionaal en daarna in provinciaal verband, om later het zwaartepunt te kunnen verleggen naar de oefeningen in groter verband, dus de nationale en bondgenootschappelijke. De onlangs ingestelde provinciale coördinatiecommissies kunnen hierbij een voorname rol spelen.

Het lijkt mij logisch en ook verantwoord, dat de leiding van de centrale oefenstaf hoofdzakelijk in militaire handen wordt gelegd. De meeste ervaring ten aanzien van oefeningen hebben ongetwijfeld de militairen en waar alle oefeningen zich afspelen tegen de achtergrond van de oorlog, dienen zij het meest geschikt te worden geacht om bij de opzet en het bepalen van het doel der gezamenlijke oefeningen, de leiding te nemen.

Nu zal men zich afvragen of deze oefenstaf geheel los van alle reeds bestaande organisatiën moet worden opgericht, dan wel de mogelijkheid aanwezig zou zijn een reeds bestaande staf of instelling daarmede te belasten, uiteraard door toevoeging van personeel en de nodige middelen.

Onwillekeurig gaan onze gedachten dan direct uit naar het Defensie Studiecentrum, welke instelling — ik behoef dit zeker niet nader toe te lichten — daarvoor ongetwijfeld het meest in aanmerking zou komen.

Er wordt immers reeds gezamenlijk geoefend op het Defensie Studiecentrum, er vindt daar voortdurend een vruchtbare, door de staf geleide, gedachtenwisseling plaats tussen de vertegenwoordigers van de civiele organen, die ten nauwste bij de verdediging van het achterland zijn betrokken, met officieren van de drie weermachtsonderdelen. De grondslagen en doctrines voor de samenwerking zijn en worden in feite aldaar gelegd en bestudeerd.

Het vaststellen van het beleid en het programma inzake gezamenlijke oefeningen, het ontwerpen en leiden daarvan, en tenslotte het verwerken en verspreiden van de opgedane ervaringen, lijkt mij alleen uitvoerbaar indien een vaste kern van een

oefenstaf aan de Directeur en de Staf van het Defensie Studiecentrum wordt toegevoegd.

Hoe de samenstelling en sterkte van deze kern moeten zijn, zou nader moeten worden bestudeerd; zij behoeft naar zijn mening niet groot te zijn, mits zij ook niet voor andere taken wordt gebruikt. Dit zou dus een mogelijke oplossing zijn, welke het grote voordeel biedt van aansluiting op een bestaande instelling die op het gebied van gezamenlijke oefeningen reeds een bepaalde ervaring heeft. Wellicht zullen enkele civiele instanties aanvankelijk wat vreemd en onwennig staan tegenover mijn voorgestelde centrale oefenstaf en de eerste oefening waaraan zij zullen deelnemen; ik vertrouw er echter geheel op, dat, gezien de alom aanwezige wil tot samenwerken, dit gevoel na de eerste gezamenlijke oefening niet alleen geheel is verdwenen, maar dat integendeel de wil tot meer oefenen zal worden gestimuleerd.

Bij de gezamenlijke oefeningen zal ook moeten blijken of de civiele en militaire verdedigingsvoorbereidingen zijn gecoördineerd in tijd en omvang.

Vrijwel over de gehele linie kan ik mij met de gedachtengang van Kolonel Smit verenigen en met name beschouw ik zijn suggestie de staf van het Defensie Studiecentrum en de Centrale Oefenstaf te combineren als een zeer gelukkige.

De staf van het Defensie Studiecentrum fungeert reeds, zij het nog in bescheiden mate, als zodanig. Hij beschikt over een gedegen en niet gemakkelijk te evenaren kennis van alle onderdelen van de totale verdediging. Hij heeft ervaring van het opzetten en houden van gemeenschappelijke oefeningen en hij heeft, wat misschien het belangrijkste is, gezag. En hij bestaat. Een poging iets geheel nieuws uit de grond te stampen lijkt mij onder de tegenwoordige omstandigheden tot mislukking gedoemd en zelfs als het zou lukken zou dit nieuwe instituut zoveel tijd nodig hebben zich in te werken, zijn contacten te leggen en zijn gezag te bevestigen, dat een wel zeer betreurenswaardige vertraging onvermijdelijk zou zijn. Een ander voordeel is, dat de staf van het Defensie Studiecentrum reeds nu stafoefeningen in provinciaal verband organiseert, met medewerking van de naast betrokken civiele instanties. Hij behoeft slechts door te gaan op de op eigen initiatief ingeslagen weg om spoedig tot de gewenste resultaten te komen.

Enige uitbreiding van de staf zal nodig zijn. Ik zou geneigd zijn deze voorlopig ten zeerste te beperken. Een uitbreiding van enige betekenis brengt kosten met zich, die in het licht van de financiële moeilijkheden van nu een onoverkomelijke hinderpaal zouden kunnen opleveren.

Voorlopig zou het zwaartepunt kunnen worden gelegd bij de tijdelijke detachering voor de duur van de oefening, met inbegrip van de voorbereiding en de uitwerking van de resultaten, van een aantal medewerkers afkomstig van de bij de oefening(en) betrokken diensten en strijdkrachten, zoals Kolonel Smit oppert. Het belang van een oefening is zo groot, dat alle betrokkenen als ook de diensten en strijdmacht-onderdelen zich gaarne deze extra belasting zullen getroosten. Oefeningen van de Centrale Oefenstaf zullen een voorbeeld en een stimulans zijn voor oefeningen op lager niveau. De militaire Territoriale Autoriteiten en de Provinciale B.B.-commandanten kunnen in nauwe samenwerking met de andere leden van de Provinciale Coördinatie Commissie zelf oefeningen in kleiner verband opzetten. Door leden van de Centrale Oefenstaf zal hun in den beginne nog wel eens de helpende hand moeten worden geboden, later zullen zij hun eigen weg kunnen gaan en de centrale staf kan zich beperken tot een beoordeling van het verslag. Deze vorm van decentralisatie is ook daarom aantrekkelijk, omdat zodoende reeds nú de verantwoordelijkheid wordt gelegd waar zij in oor-

logstijd moet berusten, t.w. bij de plaatselijke, regionale en provinciale autoriteiten, zowel burgerlijk als militair.

De tijd dringt. Men beginne en zette de schouders eronder. De rest komt dan vanzelf.

Opleiding van het personeel van militaire en burgerlijke diensten met het oog op de bijstandsverlening in oorlogstijd

De zo juist besproken oefeningen zijn stafoefeningen, eventueel commandopost- en kaderoefeningen. Ik geloof, dat hiermee voorlopig kan worden volstaan, al hield ik hierboven rekening met de mogelijkheid, in een later stadium, van oefeningen in de praktijk, waarbij ook het lagere personeel ten volle wordt ingeschakeld.

Dit personeel moet voorbereid zijn op zijn taak bij de bestandsverlening. Voor de burgerlijke diensten is dit geen probleem. De opleiding is mede gericht op de vormen van bijstand en medewerking aan militaire instanties, die ik noemde.

Anders is het met de opleiding van militair personeel. Behalve bij de Mobiele Colones met hun specifieke B.B.-taak is er in ons land nog geen voorbereiding van de dienstplichtigen en van het lagere beroepspersoneel op de taak, die hun in oorlogstijd ten behoeve van de B.B. en de gehele civiele verdediging zou kunnen toevallen.

In het Verenigd Koninkrijk is dit anders. Daar wordt aan alle militairen bij hun opleiding instructie gegeven in wat de bijstand aan de Civil Defence met zich brengt.

Het zou wel zeer toe te juichen zijn, indien dit voorbeeld in ons land zou kunnen worden gevolgd en gedurende de eerste opkomst enige weken beschikbaar zouden kunnen worden gesteld om de dienstplichtigen en het lagere beroepskader wegwijs te maken in de opzet van de B.B. en hun eventuele taak bij bijstand aan de B.B. De daarvoor nodige opleiding van de militaire instructeurs kan door de B.B. worden verzorgd.

Slotbeschouwing

Samenwerking van B.B. en militaire verdediging, van civiele verdediging en militaire verdediging is noodzakelijk. Samenwerking vereist begrip, onderling begrip bij de militaire en burgerlijke bevelvoerenden, voor de eisen, die de leiding stelt, wanneer de nood aan de man komt, in geval van oorlog, en voor de opbouw van de civiele verdediging en van de militaire verdediging, beide elkaar aanvullend, beide elkaar steunend in de nationale totale verdediging in de totale oorlog.

Dit onderlinge begrip bestaat. De tijd ligt achter ons, dat de militair en de burger elkaar niet konden verstaan. Men weet, over en weer, dat men elkaar nodig heeft en dat men het met elkaar eens kan worden, dat het klimaat voor de samenwerking gunstig is. De decentralisatie en deconcentratie, die ons burgerlijk bestuursstelsel kenmerken, ook bij het bestuur in oorlogstijd en de voorbereiding daarvan, zijn niet in gelijke mate aanwezig bij de militaire leiding op lager niveau met haar strakkere hiërarchische geleiding. Het komt nog een enkel maal voor, dat een Commissaris der Koningin, een provinciale Evacuatie-commissaris of andere civiele autoriteiten aanvankelijk bot vangen, wanneer zij inlichtingen vragen aan hun militair „opposite-number”, omdat aan deze geheimhouding is opgelegd en eerst machtiging tot het verstrekken van de gevraagde inlichting moet worden gevraagd. Naar ik meen te weten, is een regeling in de maak, die voor de civiele en militaire autoriteiten geheel bevredigend zal zijn.

Er is misschien nog een moeilijkheid. Samenwerking vraagt tijd en men is al overbelast. Daar staat evenwel tegenover, dat samenwerking op den duur tot tijdsbesparing leidt. „Men wint met samenspreken gemakkelijker veld dan langs dien steilen wegh van eigenmachtig hand'len". Aangezien vaststaat dat er samenwerking komen moet, worde niets nagelaten om ten spoedigste te starten. Na de start wacht veel werk en er is periculum in mora.

Literatuur:

- J. G. Smit — De verdediging van het achterland (Ver. t. Beoef. v. d. Krijgswet. 1957—1958 1e aflevering).
J. H. de Vries — Problemen rond de fall-out (Ver. t. Beoef. v. d. Krijgswet. 1957—1958, 3e aflevering).
T. E. E. H. Mathon — De samenwerking tussen militaire en Civiele Leiding in de totale oorlog (Wetenschappelijke jaarbericht 1956 v. d. Ver. t. Beoef. v. d. Krijgswet). Statement on Defence 1956.
The Army and Civil Defence (NATO-C. D.-Bulletin, april 1957).
H. Herzog — Schutz der Zivilbevölkerung und Militärische Verteidigung (Ziviler Luftschutz, jan. 1957).
E. Hampe — Das Zusammenwirken ziviler und militärischer Kräfte nach Luftangriffen (Ziviler Luftschutz, juli/aug. 1956).
U. Schützsack — Die Integration von militärischer und ziviler Verteidigung (Ziviler Luftschutz, april 1956).
Civil and Military Defence (NATO-CD-Bulletin, febr. 1956).
L. J. Lincoln — Military and Civil Defence (Civil Defender, okt. 1955).
The Holifield Committee (Civil Defender, mei 1956).
The National Guard — What is The Real Issue? (Civil Defender, maart 1957).
W. W. Yale — Martial Law? (Civil Defender, maart 1956).
Ch. Fairman — The Law of Martial Rule (Civil Defender, april 1956).
Civil Defence for National Survival, 24th intermediate report of the Committee on Government Operations (U.S.A. 1956).
Oefenterrein Reddingsdienst Mobiele Colones.

Nieuwe uitgave

JAARBOEK DER BB, 1957—1958, 341 blz.

Uitg.: N. Samson, Alphen aan de Rijn.
Prijs: f 12,50.

De eerste jaargang, die geruime tijd geleden werd aangekondigd, is nu verschenen. Het jaarboek ontstond uit de behoefte aan overzichtelijke documentatie over de B.B., haar indeling en organisatie. Deze behoefte bleek niet slechts te bestaan bij de autoriteiten, in-

stanties en functionarissen die zelf bij deze dienst betrokken zijn, maar ook in de kringen van het bedrijfsleven en van hen die belast zijn met de verdedigingsvoorbereiding en de civiele verdediging. De samenstelling is een veelomvattend en tijdrovend werk geweest. Bij aanschaffing van 20 of meer exemplaren bedraagt de prijs f 11,25.

v.H.

Beschouwingen over het personeelsbeleid-officieren bij de Koninklijke Landmacht

In bovengenoemd artikel, gepubliceerd in nr 3 van maart jl. is helaas een storende drukfout geslopen. Op blz. 121 leze men de 24e regel als volgt:

„Maar hier ligt nu juist het verschil. Voor technici immers is de leef-

*Souplesse in de verdediging*¹⁾

door W. OLIEMANS en H. R. TOOROP, Kapiteins der Infanterie.

Bij het opstellen van het verdedigingsplan dient zoveel mogelijk rekening te worden gehouden met alle mogelijkheden van de vijand.

Ontwerp-Gevechtshandleiding

Eén der grondbeginselen van de verdediging, aangegeven in de verschenen ontwerp-gevechtshandleiding, is, dat de verdediging *offensief en met de nodige beweeglijkheid moet worden uitgevoerd*. Lijdelijk afwachten is fnuikend voor het moreel en doodt elk initiatief.

Hoe moet dit grondbeginsel van de verdediging worden toegepast bij het *van huis uit* ter verdediging inrichten en bezetten van bataljonssteunpunten?

Eike Middeldorf zegt over deze verdediging in zijn *Handbuch der Taktik* op blz. 311, na eerst de aanvankelijk lineair gevoerde verdediging te hebben besproken, over bataljonssteunpunten het volgende:

„Eine andere, rein theoretische Möglichkeit, die Stellung zu besetzen wäre das Zusammenfassen eines ganzen Bataillons in einen Rundumstützpunkt von etwa 2 km Durchmesser. Zu den beiden Nachbarbataillonen wären dann Lücken von etwa 3 km zu lassen, die gegen das Vordringen des Feindes durch Atomwaffen zu schützen wären. Abgesehen davon, dass ein derartiger Gross-Stützpunkt ein ideales Flächen- und damit Atomziel darstellt müssen gegen diese Lücken starke Bedenken erhoben werden.“

Op blz. 312 gaat Middeldorf dan verder als volgt:

„Der Feind wird sehr schnell Bataillonsstützpunkte und Lücken herausgefunden haben. Ein Verteidiger, der von vornherein und freiwillig dem Feinde seine starken und schwachen Stellen offenbart, erweist dem Angreifer einen ausgesprochenen ‚Liebesdienst‘.“

Deze steunpuntenverdediging wil een beweeglijke verdediging zijn. Een binnengedrongen vijand dient te worden vernietigd door sterke beweeglijke reserves, zo mogelijk met steun van A-wapens. De bataljonssteunpunten bevinden zich echter op onderlinge afstanden van, zo mogelijk, 3 km. Vaak zullen de tussenruimten echter nog groter zijn. Eenheden die worden bestemd om aan de tegenaanval deel te nemen zullen zich dikwijls over grote afstanden *snel* moeten verplaatsen.

De divisietegenaanvalsmacht bestaat in hoofdzaak uit de beschikbare tankeenheden. De benodigde infanterie zal deze tankeenheden echter, vooral tijdens het uitvoeren van de tegenaanval zelf, even snel moeten kunnen volgen.

Is dit met de huidige divisie-organisatie uitvoerbaar? Kunnen voorts troepen over meer of minder moeilijk terrein verrassend en snel genoeg worden ingezet?

Afgezien van de door Eike Middeldorf aangegeven factoren, kan naar onze mening de huidige infanterie divisie een verdediging, die gebaseerd is op het *van huis uit* bezetten van bataljonssteunpunten, niet doeltreffend uitvoeren, tenzij voldoende aantallen gepantserde terreinvoertuigen in de organisatie van de div worden opgenomen. Deze dienen

¹⁾ De kopij voor dit artikel was reeds ingezonden vóórdat het artikel „Bataljons- of compagniessteunpunten“ van Luit.-Kol. H. J. van Veen in het januari-nummer werd gepubliceerd.

dan voornamelijk ter beschikking te worden gesteld van de infanteriebataljons, die de tegenaanval moeten uitvoeren.

De bataljons, die steunpunten ter verdediging moeten inrichten, hebben evenmin een gemakkelijke taak. Afgezien van mogelijke artillerie- en luchtsteun, is elk bataljon praktisch op zichzelf aangewezen. De eenmaal door de vijand onderkende bataljonssteunpunten vormen in de kortst mogelijke tijd een dankbaar doel, niet alleen voor eventuele A-wapens, maar ook voor 's vijands artillerie.

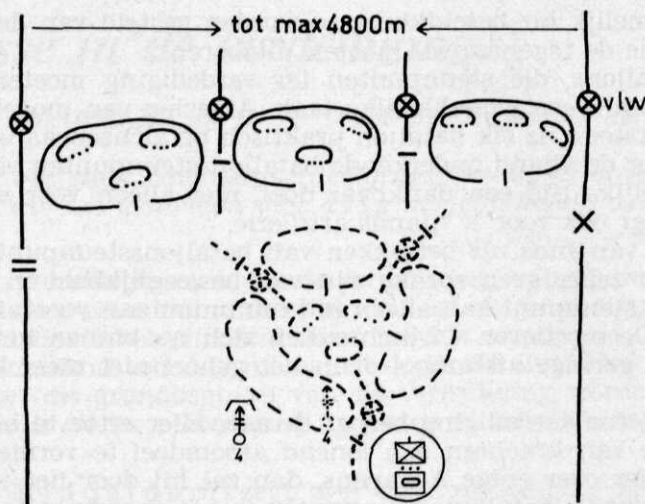
Bij het van huis uit betrekken van bataljonssteunpunten zal voor het bataljon zeker geen sprake zijn van beweeglijkheid in de verdediging. In het steunpunt kan alleen een minimum aan voertuigen worden gehouden. De mortieren 4.2-inch zullen zich nu binnen het steunpunt slechts over geringe afstanden of in het geheel niet meer kunnen verplaatsen.

De moderne verdediging beoogt de aanvaller ertoe te brengen door concentratie van krachten een lonend atoomdoel te vormen. Beschikt deze aanvaller over enige A-wapens, dan zal hij door het uitschakelen van slechts enkele bataljonssteunpunten in het voorste gedeelte van het weerstandsgebied tot zeer diep in het weerstandsgebied kunnen doordringen, zonder genoodzaakt te zijn tot een concentratie van krachten over te gaan. De ontwerp-gevechtshandleiding geeft aan, dat in bepaalde gevallen het aanvankelijk te bezetten steunpunt moet kunnen worden verlaten om een meer in de diepte opgesteld steunpunt te bezetten.

Indien geen gevechtsaanraking met de vijand bestaat, kunnen voldoende voertuigen worden aangetrokken om de verplaatsing uit te voeren. Indien er echter wel gevechtsaanraking is met de vijand, zal veelal alleen bij duisternis of bij slecht zicht het gevecht kunnen worden afgebroken. Vaak zal de vijand zich op dit moment om het gehele steunpunt hebben genesteld. Het eigenlijke afbreken van het gevecht door het bataljon wordt nu voorafgegaan door een uitbraakactie. Wanneer deze actie slaagt en het bataljon het steunpunt verlaat, zal dit bataljon wegens gebrek aan de noodzakelijke transportmiddelen de zwaardere ondersteuningwapens in het steunpunt — zij het vernield — moeten achterlaten. Het bataljon zal mede hierdoor vaak niet meer in staat zijn het verdedigend gevecht in een meer achterwaarts gelegen steunpunt met voldoende gevechtskracht te voeren.

De gevechtsbeveiliging van het terrein tussen de steunpunten is moeilijk uitvoerbaar. Vooral bij duisternis is het praktische effect van patrouilles en luisterposten als beveiliging tegen infiltraties gering. Naar onze mening zijn voor een efficiënte uitvoering van deze gevechtsbeveiliging zeer veel middelen nodig. Er zal bij de opleiding van de troep nadruk moeten worden gelegd op het optreden bij nacht.

Een aantal nadelen, verbonden aan het „van huis uit” betrekken van steunpunten, werd door ons aangegeven. Gebrek aan voldoende troepen, alsmede het terrein zullen echter wel eens kunnen voorschrijven, dat tot een dergelijke wijze van verdedigen *moet* worden overgegaan. De nieuwe ontwerp-gevechtshandleiding laat nu voldoende mogelijkheden open om, waar de omstandigheden dit eisen — hetgeen vaak het geval zal zijn — per bataljon een andere wijze van verdedigen te kiezen. Zij zegt immers terecht, dat *geen vaste regels of methoden worden gegeven*, aangezien de omstandigheden voor elk gevecht anders zijn. Met betrekking tot het inrichten van steunpunten, geeft zij aan, dat het ter misleiding van de vijand en om het vormen van lonende atoomdoelen te voorkomen, wenselijk kan zijn de daadwerkelijke bezetting van het

Afb. 1

steunpunt eerst op een later tijdstip te doen uitvoeren. Met betrekking tot de voorste steunpunten, zo gaat dit punt verder, kan het wenselijk zijn, vooral indien het tactisch belang van het betrokken terrein ook voor de tegenstander duidelijk te onderkennen moet zijn, het *gros* van de bezetting aanvankelijk buiten het steunpunt op te stellen. Hier is inderdaad sprake van *souplesse* in de verdediging, tenminste wanneer dit „opstellen buiten het steunpunt” betekent, dat het gebied waar deze troepen worden opgesteld, ter verdediging wordt ingericht.

Op welke wijze kan nu een infanteriebataljon met de huidige organisatie en middelen in het voorste gedeelte van het weerstandsgebied de verdediging met de nodige beweeglijkheid organiseren?

Indien wij ervan uitgaan, dat de divisie de verdediging moet baseren op een stelsel van zich rondom verdedigende steunpunten, dan zal, waar mogelijk, het optreden van de voorbataljons aanvankelijk buiten, liefst vóór de later te bezetten steunpunten, aanvangen.

In het „Instructor's Conference Report” van juni 1957 zegt Kolonel Frank M. I z e n o u r, Director Tactical Department United States Army Infantry School, het volgende:

„In considering defence on the atomic battlefield it is found that to achieve maximum protection against atomic weapons, we must adopt a lineair formation”.

Maakt het terrein het mogelijk, eventueel na het aanbrengen van aanvullende kunstmatige hindernissen, mijnenvelden e.d. het gevecht in de aanvankelijk te bezetten opstellingen *tijdig* af te breken en de compagnieën terug te nemen in de voorbereide opstellingen van het bataljonssteunpunt, dan lijkt ons dit één van de beste methoden om de juiste locatie van dit steunpunt zo lang mogelijk voor de vijand geheim te houden.

In het voorbeeld (afb. 1) heeft het bataljon min of meer lineaire opstellingen ter verdediging ingericht in front van het uiteindelijk te bezetten steunpunt. Hoewel slechts tijdelijk in deze lijn zal worden opgetreden, is enige diepte in de opstelling van de voorcompagnieën veelal noodzakelijk. Om het bataljonsvak over zijn gehele breedte af te sluiten, zijn in dit voorbeeld drie compagnieën in voorste lijn geplaatst. Elke compagnie zal hierbij geen grotere frontbreedte dan max. 1600 m worden toegewezen, teneinde een opstelling van twee pelotons voor en één in

tweede lijn mogelijk te maken. Bij deze opstelling blijft immers een eis dat de pelotons elkaar onderling moeten kunnen steunen. Van een hoofdweerstandslijn, zoals in de vroegere statische verdediging, kan niet meer worden gesproken. Natuurlijk wordt zo lang mogelijk getracht de aanvaller tijdig voor de aangegeven *voorste lijn van het weerstandsgebied* (vlw) te stoppen.

Indien het terrein het niet mogelijk maakt aan de voorste lijn van het weerstandsgebied het tot een nabijgevecht te laten komen, zullen de onderdelen van het bataljon aanvankelijk een verdragend gevecht voeren. Dit zal ook het geval zijn, indien onvoldoende tijd voor het inrichten van vooruitgeschoven opstellingen beschikbaar is.

Wanneer de ontwikkeling van de situatie dit nodig maakt, *moeten* de eigen troepen *tijdig* worden teruggenomen. Het eigenlijke steunpunt wordt dan bezet, nadat de aanvaller zoveel mogelijk afbreuk is gedaan.

Het bezetten van het eigenlijke steunpunt zal door het gros van het bataljon zo laat *mogelijk* moeten worden uitgevoerd, omdat dan het gevaar van vernietiging door zelfs de kleinste tactische A-wapens wordt verminderd. Toepassing van de zogenaamde „kleef tactiek”, die het de vijand moeilijk maakt A-wapens te gebruiken, zonder ook eigen troepen aan ernstige verliezen bloot te stellen.

Voor het bataljon zijn enkele belangrijke voordelen voor deze wijze van verdedigen:

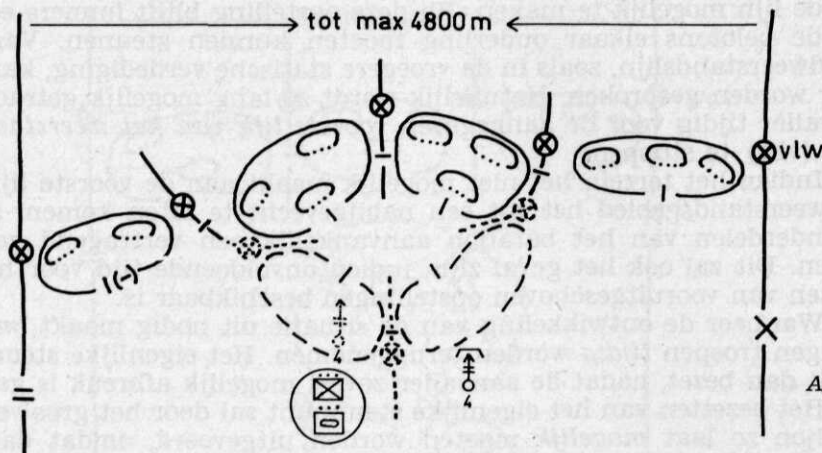
1. een betere gevechtsbeveiliging van het tussen de steunpunten liggende terrein, waardoor de kans op infiltraties wordt verminderd;
2. het misleiden van de vijand ten aanzien van de juiste ligging van het steunpunt;
3. de reeds aangegeven verminderde kwetsbaarheid voor A-wapens;
4. de, althans tijdelijk, verkregen onderlinge steun en vuuraansluiting tussen de voorbataljons langs de voorste lijn van het weerstandsgebied;
5. de mogelijkheid om ook zwaardere ondersteuningswapens, zoals het peloton mortieren 4.2-inch, aanvankelijk in verwisselopstellingen buiten het steunpunt te plaatsen, waardoor het afgeven van vuren door deze wapens niet onmiddellijk de juiste locatie van het steunpunt kan prijsgeven;
6. de mogelijkheid om meer voordeel te trekken uit de natuurlijke sterkte van het terrein, ook in front van de gekozen bataljonssteunpunten.

Het spreekt vanzelf, dat hogere commandanten door het aangeven van de voorste lijn van het weerstandsgebied door middel van aansluitingspunten en in de formulering van de opdrachten voor de bataljons, het optreden van de eigen troepen zullen moeten coördineren.

Leent het terrein in front van het te bezetten steunpunt zich niet voor het voeren van een tijdelijke verdediging, dan kan de bataljonsopstelling mogelijk wel zijn als aangegeven in afb. 2.

Hierbij zijn aanvankelijk twee compagnieën buiten het steunpunt opgesteld. Deze hebben verdedigende opstellingen ingericht en bezet. De twee compagnieën in het midden hebben reeds hun opstellingen in het eigenlijke steunpunt betrokken. In het algemeen gelden de bij het eerste voorbeeld genoemde voordelen.

Een verdediging, op de hierboven aangegeven wijzen door voorbataljons gevoerd, zal eerder de divisiecommandant de nodige tijd verschaffen om zijn reserves te verplaatsen, nadat de richting van 's vijands hoofdaanval is onderkend. Van de omstandigheden zal afhangen of deze reserves door middel van een tegenaanval met steun van

A-wapens de penetrerende vijand kunnen vernietigen, dan wel hem kunnen afremmen en stoppen en een legerkorpstegenaanval mogelijk kunnen maken. De grotere souplesse bij de verdediging voor het bataljon, blijkt ook wanneer de aanvaller bijvoorbeeld een 2 kt-wapen gebruikt om zijn aanval in te leiden of te ondersteunen. Bij de aanvankelijke opstelling zoals aangegeven in de afbeeldingen 1 en 2 zullen nauwelijks meer troepen dan tot een sterkte van een compagnie ernstige verliezen lijden.

Afhankelijk van de situatie kan de bataljonscommandant — vooral in het eerste voorbeeld — door reorganisatie of gebruik van zijn reserve trachten, hetzij de opstellingen aan de voorste lijn van het weerstandsgebied nog te handhaven, hetzij de onderdelen van het bataljon op het voorbereide steunpunt terug te nemen. Het verlies van 1/4 tot 1/3 van de bataljonssterkte aan personeel en materieel betekent natuurlijk wel een ernstige verzwakking, maar hoeft toch niet steeds voor het behoud van het steunpunt noodlottige gevolgen te hebben. Wordt echter het steunpunt „van huis uit” door het gros van het bataljon bezet en werd een 2 kt-wapen tegen het steunpunt gebruikt, dan moet het bataljon veelal als vernietigd worden beschouwd.

Zal het voor een aanvaller dan nog nodig zijn zich te concentreren en zal hij hierbij een lonend atoomdoel vormen? Wij menen dit ernstig te moeten betwijfelen.

Conclusie

Waar beweeglijkheid in de verdediging één van de belangrijkste beginselen is van de moderne verdediging, moge uit het voorgaande duidelijk zijn geworden, dat het voeren van de verdediging door de huidige infanteriedivisie aanzienlijk aan souplesse wint, indien, waar mogelijk, het gros van de troepen zich bij voorkeur aanvankelijk buiten het steunpunt ter verdediging inricht. De aanvaller wordt eerder gedwongen zijn troepen voor een aanval te concentreren, daarmee mogelijk een lonend atoomdoel vormend. Wordt de verdediger gedwongen onder druk van de vijand op het voorbereide steunpunt terug te vallen, dan zal de aanvaller minder vaak in staat zijn, uit veiligheidsoverwegingen voor zijn eigen troepen, atoomwapens te gebruiken. Vooral op bataljonsniveau betekent deze wijze van optreden meer

souplesse in de verdediging!

De kern der doelmatigheid (II)

door H. Ch. KREMER, Kolonel der Artillerie.

In mijn vorig artikel werden de bijzondere aspecten van de defensie-organisatie behandeld. In dit artikel zal het personeelsprobleem in beschouwing worden genomen.

Het doel van elk juist personeelsbeleid is het *aantrekken* en het *behouden* van goed personeel. Dit is de korte algemene regel, die van kracht is voor elk bedrijf, elke organisatie ter wereld, dus ook voor die van de strijdkrachten. Heeft men in de defensie dit doel bereikt? Waar de naleving van een simpel beginsel soms zeer zwaar kan zijn, blijkt ook de verwezenlijking van deze eenvoudige stelregel op zeer grote moeilijkheden te stuiten.

Om hiervan een beeld te krijgen moet men zich eerst afvragen wat onder goed personeel moet worden verstaan. Is bijvoorbeeld een uitstekend bankwerker goed? Waarschijnlijk, indien hij tenminste niet gebruikt wordt als boekhouder. Deze veronderstelling moge enigszins gechargeerd schijnen, in de dagelijkse omgang met medewerkers blijkt, dat de tegenstelling tussen aanleg en functie vaak niet veel kleiner is. Om in defensie-termen te spreken: is een uitstekend onderofficier-groepscommandant goed? Wellicht, indien hij niet aangewezen wordt voor de functie van fourier, als hij daarvoor niet de minste aanleg heeft. Of omgekeerd.

Het is duidelijk, dat het personeel naar bekwaamheid en aanleg moet worden ingedeeld. Is dit echter altijd mogelijk? Is de verdeling van capaciteiten en ambities van het beschikbare personeel ongeveer evenredig met die van de functies over de gehele organisatie? Een nog klemmender vraag: zijn de capaciteiten, aanleg en verlangens van alle personeelsleden voldoende bekend?

Dit is dus de moeilijkheid: de aantrekking van het personeel vóór en de verdeling over de functies.

Wanneer nu bekwaam personeel tewerkgesteld is overeenkomstig de gaven van elk lid afzonderlijk, heeft men dan goed personeel? Dit behoeft nog steeds niet het geval te zijn. Indien men de beschikbare capaciteit heeft is men reeds ver, doch indien deze niet voldoende wordt gebruikt, niet wordt uitgebuit, zullen de resultaten toch weer middelmatig zijn of beneden dit niveau. Dit laatste zal het geval zijn indien de arbeid zonder vreugde of zelfs met tegenzin wordt verricht. Deze arbeidsvreugde laat zich niet opdringen. Verschillende factoren zullen haar in het leven moeten roepen en levend moeten houden. Met onwillige of vreugdeloze medewerkers vangt men weinig aan.

Van goed personeel kan men dus spreken indien men over mensen beschikt, die — ieder voor zich — geschikt zijn voor hun taak en bovendien die taak met vreugde verrichten. Hoe bereikt men deze situatie? Dit nu blijkt een der moeilijkste vraagstukken van deze tijd te zijn. De ervaring van de laatste vijftig jaren, gesteund door de psychologische en sociale wetenschappen, heeft enkele regels doen ontstaan, die als *voorwaarden* kunnen worden beschouwd voor de oplossing

van dit probleem, in welke omstandigheden ook. Deze komen in het kort hierop neer.

1. Goede selectie-mogelijkheden moeten zijn geschapen, evenals:
2. een goede selectie-procedure,
3. een goede voortgezette selectie,
4. een goede scholing voor de taak.

Dit zijn de voorwaarden, die betrekking hebben op de noodzaak om de juiste man op de juiste plaats te krijgen.

5. De man moet zich bevrijd weten van de zorg voor zijn dagelijkse levensbehoeften, (redelijke financiële *beloning*).

6. Hij moet weten, dat op hem en zijn *persoonlijke* omstandigheden wordt gelét, m.a.w. er moet *personeelszorg* zijn.

7. Hij moet weten, dat zijn capaciteiten en zijn werkkraft worden gewaardeerd, m.a.w. er moet *sociale erkenning* zijn.

8. Hij moet zich thuis voelen in zijn omgeving, d.w.z. een werkelijke *werkgemeenschap* moet worden gevormd.

Tussen deze regels bestaat wederzijdse beïnvloeding. De eerste bijvoorbeeld wordt beïnvloed door alle andere en is min of meer de exponent daarvan, de achtste in feite eveneens.

Zoals ik opmerkte: dit zijn *algemene* voorwaarden voor een goed personeelsbeleid. De *wijze* waarop aan deze voorwaarden wordt voldaan hangt samen met het wezen en de omstandigheden van elk bedrijf afzonderlijk.

Op welke wijze gebeurt dit nu in de *bijzondere* organisatie of organisaties van de defensie? Wat zijn de eigenaardige moeilijkheden daarbij? Welke voorwaarden wegen het zwaarst? Waar schuilen de gevaren?

De voornaamste zal ik trachten te belichten, waarbij ik de selectie-mogelijkheid als totaliteit van de andere voorwaarden voorlopig buiten beschouwing laat.

1. *De vereiste selectie-procedure*, d.w.z. die voor de eerste selectie van het personeel, is voor de defensie van groter belang dan voor andere organisaties, omdat zij in de meeste gevallen zo onherroepelijk is. Aan slecht geselecteerd personeel zit het defensie-bedrijf vele jaren vast; aan een middelmatig officier zelfs 30 tot 40 jaren. In de produktie-sector is dit veel minder het geval. Daarbij komt een andere bezwarende omstandigheid, nl. het geringe aantal mogelijkheden tot herziening, wanneer de eerste selectie van een kandidaat voor een bepaalde taak onjuist blijkt te zijn. In het bijzonder geldt dit voor officieren en onder-officieren. Deze zijn door opleiding en uniform gebonden aan een bepaald wapen, dienst of dienstvak. Overheveling naar een andere dienst met de daaraan verbonden herscholing wordt zelden toegepast. Bovendien zijn de functionarissen door hun rang aan een bepaald functie-niveau verbonden. Wanneer hiermee de hand wordt gelicht — en dit gebeurt nogal eens — brengt dit het gevaar van rang-devaluatie met zich mee. Aan dit probleem moet m.i. grote aandacht worden besteed. Zodra blijkt, dat een jonge functionaris door een selectie-fout in het verkeerde straatje is terechtgekomen zullen alle mogelijkheden tot overschakeling moeten worden bekeken en gewogen. Dit kan groot nadeel voor de strijdkrachten voorkomen en vele jaren van wanhopig vechten van de betrokken man tegen zijn tekort aan capaciteiten. Overheveling naar een ander wapen of dienstvak met enige jaren anciën-

niteits-verlies of naar een lagere burgerfunctie moge tijdelijk zeer pijnlijk zijn, doch is te verkiezen boven een altijd durende onevenredigheid tussen taak en vermogen om die taak te vervullen.

2. *De voortgezette selectie* is in de eerste plaats van belang voor de hogere en hoogste commandanten, benevens voor de functionarissen op sleutelfuncties. De praktijk heeft uitgewezen, dat deze keuze-bepaling op de ladder van de militaire hiërarchie vaak op ernstige moeilijkheden stuit. In tegenstelling tot de situatie in de vrije produktie berust in de defensie het oordeel over de capaciteiten van de man uitsluitend op het subjectieve inzicht van enkele boven hem gestelden. Tengevolge hiervan doen zich verschillen van appreciatie voor, die zekere onrechtvaardigheden met zich mee kunnen brengen, alsmede nadelen voor het nuttig effect van de strijdkrachten. Het is daarom gewenst, dat de verschillen in individuele maatstaven en inzichten zoveel mogelijk worden veronzijdigd (geheel kan dit natuurlijk niet.) Reeds in 1951 mocht ik — op grond van dezelfde overtuiging — opmerken ¹⁾, dat een centrale supervisie op de uitvoering van het beoordelings-systeem in hoge mate gewenst is. Bij een dergelijk systeem kunnen de beoordelingen niet alleen naar de vorm maar ook naar de inhoud worden bestudeerd, zodat na vergelijking en afweging de nodige maatregelen ter correctie kunnen worden uitgevoerd.

Op deze wijze zou een nuttige en redelijke egalisering van rechtsbedeling plaats vinden, die bovendien het voordeel heeft, dat tenslotte niet alleen de *beoordeelde* meer op zijn werkelijke waarde wordt begroot dan thans het geval is, maar dat ook de *capaciteit tot oordelen van de beoordelaar* zich op vrij korte termijn moet openbaren.

Deze capaciteit zal nl. van grote invloed kunnen en moeten zijn bij de keuze voor de hoogste functies, waarin steeds meer gesteund moet worden op de bijzondere kennis van ondergeschikten. Een gebrek aan capaciteit om deze adviseurs te kiezen of om over hun bekwaamheden te oordelen is in deze functies onaanvaardbaar. Van het inzicht en het begrip van deze kleine groep hangt de toekomst der strijdkrachten voor een groot deel af.

3. Over de scholing voor de taak en de financiële beloning (wedde of soldij) kan ik kort zijn. De eerste (opleiding en voortgezette opleiding) bevindt zich in een stadium van ontwikkeling; het loonpeil is een onderwerp van regeringsbeleid, dat samenhangt met de politieke structuur van het land. Ik moge ten aanzien van de scholing slechts wijzen op het gevaar, dat de voortgezette opleiding bij te grote starheid een doel op zichzelf gaat vormen. Hiermede wordt het doel voorbij gestreefd. De cursus-schema's moeten geen idool gaan vormen. Een systeem, zo rigouros dat mannen worden opgeleid voor taken, waarvoor zij beslist *niet* geschikt zijn, behoeft dringend wijziging.

4. *Personeelszorg*. Deze uit zich *niet* in de eerste plaats door het feit, dat de man zijn dagelijks brood wel heeft en verzekerd is tegen financiële slagen bij ziekte e.a. Personeelszorg is pas aanwezig wanneer de individuele man het gevoel, of liever de wetenschap heeft, dat er op hem *gelet* wordt en dat hij voor zijn chefs geen nummer is. Tegenover de harde arbeid, die men van het personeel mag eisen, moet deze zorg staan. Dit is niet alleen een kwestie van humaan inzicht, het is in hoge

¹⁾ De Qualitatieve en Structurele Opbouw van een korps Beroeps-officieren (Orgaan van de Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap).

mate ook een zaak van doelmatigheid. Op den duur zal men zonder deze zorg de gewenste resultaten niet meer bereiken. Personeelszorg betaalt zichzelf met hoge rente.

In de strijdkrachten is de personeelszorg in de eerste plaats de taak van de betrokken commandant. Enkelen zijn er, die hierin uitblinken, anderen die, in beslag genomen door hun eigen moeilijkheden, verstek laten gaan. Het valt mij wel eens op, dat dit laatste door hogere chefs minder zwaar aangerekend wordt dan fouten van formele aard. Waarschijnlijk vindt dit zijn oorzaak in de langzame groei en aanpassing van onze normen. Enige versnelling in dit opzicht lijkt wenselijk. Ik acht een commandant, die een ondergeschikte in zijn moeilijkheden laat verkommeren, schuldiger dan de commandant, die door de één of andere onachtzaamheid later arriveert dan zijn opdracht aangeeft. Een officier, die de moeilijkheden van zijn ondergeschikten verwaarloost, kan *nooit* een behoorlijk commandant worden, een officier, die de neiging heeft wat slordig met zijn opdrachten om te springen *kan* met enige krachtige middelen vaak zeer goed in de vorm worden gebracht.

De commandant is dus gehouden in dit opzicht te doen wat hij kan. Dit is echter niet onbeperkt. Verschillende zaken heeft hij beslist niet in de hand. Overplaatsingen naar een andere eenheid gaan vaak buiten hem om. Soms worden op deze wijze beslissingen genomen, die ongewild veel ellende veroorzaken en weerstand opwekken. Er ligt hier een taak voor de personeelsbureaus op alle echelons, (S1, AG, en overeenkomstige functionarissen.) Van deze bureaus mag en moet worden geëist, dat de *persoonlijke* omstandigheden van het personeel bekend zijn tot en met één echelon beneden het niveau van de betrokken staf. De S1 van een bataljon bijvoorbeeld dient *al* het vrijwillig dienend personeel van het bataljon en zijn omstandigheden te kennen, de S1 van het regiment die van het personeel tot en met de bataljonstaven. Zo kan dit voortgezet worden tot de personeelssecties van de hoofdkwartieren.

Andere zaken vallen buiten de invloedssfeer van de opeenvolgende commandanten en hun personeelsbureaus. Eén daarvan is de woningtoewijzing na overplaatsing, zowel wat betreft de wachttijd als de *aard* van de woning, die tenslotte aan de functionaris wordt toegewezen. Over de schade, die de strijdkrachten in dit verband hebben geleden, behoef ik niet uit te wijden. De bezwaren tegen een efficiënte regeling — zoals door zeer grote ondernemingen reeds lang geleden werd ontworpen en uitgevoerd — moeten wel van enorme omvang zijn geweest wanneer dit belangrijke (wellicht belangrijkste) deel van de personeelszorg jaren lang geheel of ten dele werd achterwege gelaten.

Een belangrijk deel van de personeelszorg is, dat de medewerker weet waar hij aan toe is. Er moet óf een zekere continuïteit zijn óf begrip gevormd worden voor op handen zijnde wijzigingen. Overplaatsingsbeschikkingen, die enige weken of zelfs enige dagen voor de datum van overplaatsing uit de lucht komen vallen, wekken verwarring en onbegrip. De betrokkene kan zich in die korte tijd psychisch en sociaal niet voldoende instellen op zijn nieuwe standplaats en functie en hij krijgt het gevoel een pion op een schaakbord te zijn, die naar willekeur kan worden verschoven. Deze indruk moet te allen tijde worden vermeden.

De arbeidsvreugde in de strijdkrachten is niet meer wat zij was en wat zij zou kunnen zijn. Zélf s rekening houdende met het feit, dat de

arbeidsvreugde in de maatschappij over de gehele linie is gedaald, ben ik overtuigd dat die in de strijdkrachten zeer zeker kan worden opgevoerd. Personeelszorg is hierbij de voornaamste factor.

Het is de taak van de commandanten en vooral van de personeelsafdelingen tot op het hoogste niveau om zich elke inspanning — hoe groot ook — te getroosten, die kan leiden tot verbetering van de levensomstandigheden van onze medewerkers. Men kan zich geen slordigheden veroorloven ten aanzien van hun persoonlijk geluk en tevens verwachten, dat zij met grote bereidheid tot het brengen van offers zullen dienen.

7. *Sociale erkenning* vindt de medewerker wanneer hij weet, dat zijn capaciteiten en zijn werkkraft worden gekend en gewaardeerd. Dit element van de arbeidsvreugde staat in nauw verband met de voortgezette selectie; de keuze voor de hogere posten of rangen. Die keuze berust immers op die kennis en waardering.

Maar buiten deze functie (het vormen van de grondslag voor een keuze) heeft deze sociale erkenning haar eigen bestaansrecht. Het grootste deel van de normale werkers — zowel in de strijdkrachten als overal elders — is reeds verheugd met de erkenning van zijn aandeel in een behoorlijk resultaat door middel van een levend woord, een dankbetuiging of een andere eenvoudige beloning, waarin de erkenning van zijn waarde voor de gemeenschap ligt. Alweer ligt hier een zeer voorname taak voor de commandanten. Deze kunnen echter niet *alles* weten en onthouden wanneer zij geconfronteerd worden met de verantwoording voor een grotere organisatie. En het zijn wederom de personeelsafdelingen — in het bijzonder op het hogere en hoogste niveau — die te dien aanzien een grote hoeveelheid kennis moeten verzamelen en steeds, gevraagd of ongevraagd, de commandant van advies moeten dienen en hem zo nodig moeten weerhouden van vergissingen of onbedoelde nalatigheden.

Evenals dit het geval is op het gebied van de personeelszorg geloof ik, dat in dit opzicht nog veel moet worden verricht. Bij een belangrijk deel van de strijdkrachten en in de departementale bovenbouw daarvan bestaat het grote gevaar (aanwezig in elke zeer grote overheidsorganisatie) dat alles de twee-dimensionale vorm van het papier aanneemt. De drie-dimensionale mens wordt hierin teruggebracht tot een schaduw van zichzelf. Vitaliteit of levend intellect zijn niet samen te vatten in een formulier. Grondige kennis van de individuen zélf is noodzakelijk. Die kennis moet gezocht worden door de gehele hiërarchie, van de ministeries tot de lagere commandanten, trapsgewijze met overlappingen voor het levend verband. Het is één van de weinige keren dat ik een overlapping in departementale- of stafarbeid zal durven aanbevelen.

8. *De werkgemeenschap en de goede selectie-mogelijkheden* zijn beide, zoals ik reeds opmerkte, tot op grote hoogte de som van de reeds besproken elementen. De strijdkrachten bezitten door hun ouderdom, traditie en uiterlijke verschijningsvorm grote mogelijkheden voor het vormen van sterke gemeenschappen. Dit is ook *noodzakelijk* omdat deze gemeenschappen, wanneer zij voor hun eigenlijke taak worden ingezet, (dus in het gevecht) zwaardere beproevingen zullen ondergaan, dan die waarvoor ooit een andere werkgemeenschap zal worden gesteld. De individuele man, gesteld tegenover onoverzienbare gevaren en tegenover zijn eigen angst, zal gesteund en zo nodig moeten worden geremd door

een ijzeren gemeenschapscode. De kracht van deze code zal eerst dán blijken. In dit verband wil ik wijzen op het gevaar van te snelle vol-
daanheid in vreedstijd, van het spreken over de „goede geest” of de
„teamspirit” in een korps of formatie, wanneer die geest nog niet aan
beproevingen is blootgesteld.

De *selectiemogelijkheden* zijn — behalve van de reeds besproken
elementen in het personeelsbeleid — afhankelijk van de eisen, die men
bij de selectie zelf stelt. Deze geven nl. een beeld van de waarde, die
men aan het ambt toekent. Het is voor een kandidaat met uitstekende
kwaliteiten weinig aantrekkelijk mee te dingen naar een functie of loop-
baan, die hij minder goed uitgerust ook zou kunnen verwerven. De
werkelijk begaafde en vitale jeugd zet zich in voor de moeilijkste kan-
didatuur.

*Het is daarom een fout, die bij een groot deel van de strijdkrachten
nogal eens wordt gemaakt. de eisen bij de eerste selectie te doen
beïnvloeden door het aanbod. De eisen moeten onveranderlijk hoog blij-
ven, hoe gering het aanbod ook moge zijn. De konsekwentie van dit
beginsel, (kwantitatieve onderbezetting) moet worden aanvaard. Zij is
veel minder ernstig dan de tegenpool: kwalitatieve onderbezetting. In
de strijdkrachten, waar zeer weinig plaats is voor automatische arbeid
of sleurwerk en waar de beïnvloeding en leiding van mensen vrijwel
altijd op de eerste plaats komt, is eigenlijk geen ruimte voor personeel
op middelmatig of lager niveau. Laag gekwalificeerd beroepspersoneel
heeft niet alleen weinig nuttig effect, het heeft in een staf of oorlogs-
eenheid een snuikende invloed. De algemene vrees voor een kwantitatief
tekort is in dit verband niet geheel gegrond. Mijn ervaring is, dat men
beter een staf of een eenheid kan leiden met bijvoorbeeld tien uit-
s t e k e n d e officieren en twintig onderofficieren van hetzelfde kaliber,
dan met het dubbele aantal functionarissen, wier capaciteit op middel-
matig niveau ligt, of zélfs nog iets daarboven ²⁾.*

²⁾ Cursivering door de redactie.

Hogere Krijgsschool 90 jaar

HERDENKING 9 MEI

De Hogere Krijgsschool zal op 1 mei a.s. 90 jaar bestaan. Dit feit
zal in de intieme kring van leraren en leerlingen en oud-leraren en oud-
leerlingen worden herdacht op 9 mei d.a.v. Op die dag zal van 17.30—
19.00 uur een receptie worden gehouden in de Julianakazerne. De oud-
leraren en oud-leerlingen zullen, voor zover hun adressen bekend zijn,
persoonlijk tot bijwoning van deze receptie worden uitgenodigd.

Des avonds zal in het Kurhaus te Scheveningen de gebruikelijke
afscheidsavond van de „oudste jaars” worden gegeven, waaraan in ver-
band met dit achttiende lustrum tevens de oud-leraren en oud-leerlingen
kunnen deelnemen. Oud-leraren en oud-leerlingen, die geen uitnodiging
mochten hebben ontvangen, wordt verzocht zich in verbinding te stellen
met de kapitein-adjutant van de Hogere Krijgsschool, Nieuwe Frederik-
kazerne, Van Alkemadelaan, Den Haag, Tel. 0 1700-18.50.70, toe-
stel 1505.

De doelgerichtheid van een opleiding

door M. A. PANHUYZEN, Kapitein der Infanterie,
Hoofd Onderafdeling Methode van Instructie der Infanterieschool.

Waarop moet de militaire instructie gericht zijn?

Een militair instrueren wil zeggen: in militair opzicht hem niet alleen verstandelijk vormen, maar ook tactvol inwerken op zijn persoonlijkheid, zodat hij straks beter in staat zal zijn om zijn taak in de praktijk te vervullen. Deze taak is uiteindelijk de gevechtstaak, die doorgaans wordt uitgevoerd onder vaak zeer moeilijke omstandigheden, waarbij veel van 's mans vakbekwaamheid, fysiek, uithoudingsvermogen, moed, besluitvaardigheid, wordt geëist en waarbij geappelleerd wordt aan zijn goede wil en innerlijke bereidheid.

In verband met het voorgaande dient elke opleidingsfunctionaris er van doordrongen te zijn, dat de militaire instructie gericht moet zijn op de kultivering van de geschiktheid, die vereist wordt voor een zo volmaakte mogelijke taakvervulling. *Het doel van de militaire instructie moet derhalve zijn: de vorming van de man tot een gevechtswaardig en gevechtswaardig militair, dus tot een militair, die zowel verstandelijk als mentaal volledig berekend is voor zijn taak in de praktijk.*

De eerste voorwaarde voor praktisch militair onderricht

De didaktische konsekwentie van het voorgaande is, dat de militaire instructie met de praktijk in nauw verband moet staan. De kennis uit voorschriften en reglementen moet slechts worden beschouwd als een steun voor het werk in de praktijk. Zij dient dus als *middel* om tot het doel van de militaire instructie te komen en is daarom onontbeerlijk. *Men streve in een opleiding echter nooit naar veelweterij, maar naar de bruikbaarheid van de man voor de praktijk!*

Urgentiekwalifikatie van de leerstof

Uit het hiervoor gestelde volgt, dat niet alle militaire leerstof voor de leerling even belangrijk is. Het zal U ongetwijfeld bekend zijn, dat in de methodische instructie een onderscheid wordt gemaakt tussen noodzakelijke, gewenste en nuttige kennis. In de praktijk van de opleiding tonen velen vaak geen juist begrip te hebben omtrent deze urgentiekwalifikatie.

Noodzakelijke kennis vormt de wezenlijke kern van de opleiding. Als hieraan wordt getornd, wordt de opleiding in haar hart aangetast. Zij bevat de hoofdelementen van de leerstof, die men per se moet beheersen, wil men nog van „inzicht” kunnen spreken.

Gewenst noemt men de leerstof, die in belangrijke mate bijdraagt tot een beter begrip van de noodzakelijke leerstof. Alle instructie die erop gericht is deze leerstof zodanig te verduidelijken, dat zij in alle facetten volledig tot haar recht komt, moet met gewenst worden gekwalificeerd.

Nuttige leerstof is bijna niet belangrijk meer te noemen. Indien zij wordt onderwezen heeft ze voornamelijk betekenis voor 's mans algemene vakontwikkeling en voor de bevrediging van zijn intellectuele progressie.

Rekening houden met de leerstofsplitsing, zoals hiervoor bedoeld, wil o.a. zeggen, dat het volstrekt niet nodig is om in de basis c.q. voortgezette opleiding tot geoefend soldaat bv. bij een les over het uiteennemen en ineenzetten van het geweer, de mitrailleur Bren, de karabijn, de raketwerper, enz. de leerlingen op nadrukkelijke wijze de namen van de onderdelen te leren. Deze kennis is totaal niet belangrijk en wordt dus met nuttig gekwalificeerd. Hetzelfde geldt ten aanzien van de algemene gegevens van het wapen, zoals gewicht, trefferbeeld, verpakking, maximale dracht, enz. Ook de werking van het wapen is voor de soldaat slechts nuttige kennis.

Wel urgent voor hem is daarentegen de *vaardigheid* in het uiteennemen en ineenzetten in verband met het onderhoud en vanzelfsprekend die handelingen, die in eerste instantie gericht zijn op een *doeltreffend gebruik* van het wapen, zoals in geval van de Bren: het magazijn vullen, laden, ontladen, vizierstellen, aanslaghouding, richten, vuren en directe storingsreacties.

Als gewenste kennis kwalificeer men in dit geval: de namen van de hoofdgroepen, de overige storingen en het gebruik van de affuit.

De hoge opleidingsfunctionarissen hebben met de leerstofsplitsing te maken bij het plannen en organiseren van de opleiding.

Elke instructeur moet zich bij de leerstofoverdracht realiseren, wat van de lesstof voor de leerlingen werkelijk belangrijk is. In de praktijk ziet men dat veel instructeurs de neiging hebben alles belangrijk te vinden en alles te behandelen, wat zij ervan weten, zonder zich te realiseren, dat het voor de leerling in een bepaald stadium van de opleiding niet nodig is, ja zelfs ongewenst in verband met het leerproces.

Om leerstof werkelijk te beheersen d.w.z. met vrucht te kunnen gebruiken, is voldoende bezinkingstijd van primair belang. De konsekwentie hiervan is dat het didactisch ontoelaatbaar is om een onderwerp zodanig te behandelen, dat alle voorkomende problemen direct op alle denkhoogten worden uitgeput. Eerst moet slechts kernkennis worden bijgebracht. Pas als deze kennis is bezonken, is het moment aangebroken om de eenmaal gelegde kern der leerstof in uitgebreider zin te ontwikkelen, enz.

Factoren waarvan de leerstofsplitsing afhankelijk is

De splitsing in noodzakelijke, gewenste en nuttige kennis is afhankelijk van: *het doel van de opleiding, de beschikbare tijd en het peil van de klas.*

Deze drie factoren staan niet los van elkaar. Wil een opleiding het vereiste rendement voor de praktijk opbrengen, dan moet het doel van de opleiding primair zijn, m.a.w. de gedachte prevaleren: Waarvoor moet de man worden opgeleid, welke taak krijgt hij straks te vervullen? Daarna komt de overweging: Hoeveel tijd is hiervoor nodig c.q. beschikbaar? *Bij het ontwerpen en organiseren van een opleiding bedenke men dat de beschikbare tijd nooit korter mag zijn dan nodig is om de noodzakelijke kennis goed te onderwijzen!*

Uiteraard houdt de benodigde tijd ook verband met het peil van de klas. Daar de vooropleiding der leerlingen in vele gevallen zeer verschillend is, is het altijd moeilijk om bij voorbaat reeds het gemiddelde peil van de klas te bepalen. Geadviseerd wordt uit te gaan van een gefixeerde norm, die liever wat laag dan te hoog ligt en pas in de feitelijke opleiding wordt opgetrokken naar een reële basis, die aangelegd is naar aanleiding van aperte ervaringsfeiten.

Welke en hoeveel kennis moet de leerling paraat hebben?

De noodzakelijke kennis moet de leerling paraat hebben, want deze kennis heeft hij in de praktijk zéker nodig.

Voor een vlot en efficiënt denken en handelen is het nodig, dat een mens beschikt over een hoeveelheid paraatheden, die het mogelijk maken zich ergens snel op te oriënteren. Het bijbrengen van parate kennis mag daarom niet ontaarden in het instrueren van zo veel mogelijke wijsheid, daar overdaad meer verwarrend dan verhelderend werkt. Prof. K o h n s t a m m merkte in dit verband op: „Het aantal bakens, lichtschepen en vuurtorens is betrekkelijk gering, niet uit een oogpunt van kostenbesparing, doch om daardoor de snelheid en zekerheid van het oriënteren te vergroten”. Hieruit volgt dus dat de *omvang van de noodzakelijke kennis* slechts zo groot moet zijn als nodig is om zich in de praktijk op het betreffende vak snel te oriënteren, waarbij uiteraard rekening moet worden gehouden met de functie die wordt bekleed.

Wat moet onder parate kennis op militair gebied worden verstaan?

Onder parate kennis op militair gebied dient men te verstaan: *opzettelijk aangebrachte of in de praktijk van het militaire leven verworven kennis, die zodanig functioneert, dat zij in een werkelijkheids-situatie onmiddellijk voor de geest staat, zodra op haar (in welke vorm ook) een beroep wordt gedaan.*

Parate kennis op militair gebied uit zich dus niet alleen in woord, maar vooral in *daad*. Wat hebben wij als militair (en dus als praktikus!) aan kennis, zonder in staat te zijn deze in de praktijk toe te passen?

De realiteit van het oorlogsogenblik en de vaak zeer moeilijke omstandigheden, waaronder gewerkt wordt, vragen van een militair een zodanige mentale instelling en psychische conditie, dat van hem beslist parate kennis van geheel ander gehalte en kwaliteit moet worden geëist, dan die welke de burger onderwijzer of leraar op een lagere of middelbare school vergt van zijn leerlingen.

Het bijbrengen van parate kennis

Het bijbrengen van parate kennis is niet alleen een kwestie van instructie, maar ook van mentaliteitsvorming, die hand in hand dienen te gaan. Van de instructeur wordt daarom een didaktische én een psychologische instelling geëist. Wat dit laatste betreft moet er op worden gewezen, *dat in een opleiding de noodzakelijke kennis altijd moet worden geïnstrueerd tegen een achtergrond van werkelijkheidsmomenten.* Dit wil het volgende zeggen:

- toon de man allereerst de belangrijkheid van deze kennis aan in verband met zijn taak in de praktijk;
- maak hem d.m.v. voorbeelden duidelijk wat de konsekventies zijn als hij in gebrek blijft (verlies van mensenlevens, munitie- of materiaalverspilling, tijdverlies, wanorde, enz.);
- verzuim niet hem te vertellen voor welke onaangename of hachelijke situaties hij in de werkelijkheid kan komen te staan;
- druk hem op het hart dat veel van hem afhangt en hij het gewenste resultaat bereikt, als hij zijn zelfbeheersing niet verliest;
- sterk zijn zelfvertrouwen door hem erop te wijzen, dat indien hij het geleerde in acht neemt, zelfs onder de moeilijkste omstandigheden, alles naar wens zal verlopen;

— confronteer 's mans parate kennis zo veel mogelijk met de praktijk door deze kennis te doen gebruiken bij oefeningen, die de werkelijkheid zo veel mogelijk benaderen.

Is examenkennis parate kennis?

Een examen aan het eind van een opleiding moet worden beschouwd als een middel tot bewijslevering dat het doel van de opleiding is bereikt. Dit doel ligt, zoals wij reeds zagen, uiteindelijk in de praktijk. Examenkennis dient dus in de eerste plaats te bestaan uit die kennis, waarvan het bezit de bruikbaarheid van de man voor de praktijk garandeert. Anderzijds zien we dat examenkennis bepaald wordt door de exameneisen, die helaas maar al te vaak worden opgeschroefd en hun weerslag vinden in een bijna maximale omvang van de leerstof. De mening, dat de exameneisen hoog moeten worden gesteld om de leerlingen méér te laten leren dan nodig is, omdat zij na het examen veel van het geleerde vergeten, lijkt misschien wel logisch, doch is militair didactisch niet juist.

In de eerste plaats is de kans groot dat de leerlingen door de bomen het bos niet meer zien. De inprenting van deze stof is door de veelheid minder degelijk en dus oppervlakkig. Bovendien, wie garandeert dat de kennis, die zij hebben overgehouden inderdaad de *noodzakelijke* kennis is?

Aangezien het in de praktijk juist hierom gaat, *moet van de aanvang van de opleiding af tot en met het examen op deze kennis worden gehamerd* en opleidingsfunctionarissen en examinatoren zullen allereerst moeten ijveren voor een degelijk onderzoek naar de aanwezigheid van de noodzakelijke kennis.

In elk geval dient bij het nakijken van repetities of examenwerk te worden geconstateerd of de tekortkomingen liggen op het terrein van de noodzakelijke, van de gewenste of van de nuttige kennis, om zodoende een beoordeling te kunnen geven, die gericht is op het werkelijke doel van de opleiding.

Dan eerst is examenkennis parate kennis in de militair didactische betekenis van het woord en zullen de examencijfers waarde hebben voor de praktijk!

Nieuwe uitgave

MENSEN IN HET WERELDRUIM (RAKETTEN, KUNSTMANEN EN RUIMTEVAART), door Prof. Oberth (vertaald door Stuy, Secr. Vliegbedrijf KLM), 238 blz., geïll. Uitg.: C. de Boer Jr, Amsterdam. Prijs: geb. f 8,50.

Schrijver is een van de grote pioniers op het gebied van de rakettenbouw en de ruimtevaart. Thans werkzaam op een hoge post bij het Amerikaanse leger. Werkte met Von Braun samen bij de ontwikkeling van de V2. In dit boek-

werk dat rijkelijk met tekeningen en foto's is verlucht, heeft hij zijn plannen ten aanzien van de ruimtevaart uitgewerkt. Het boek is wetenschappelijk zeer verantwoord, doch anderzijds in een zo eenvoudige vorm gegoten dat men de uiteenzettingen ook zonder veel technische scholing kan en zal volgen. In een aanhangsel wordt ten gerieve van hen, die deze stof beheersen dieper op een aantal wetenschappelijke vragen ingegaan.

v.H.

Infrastructuur

door J. P. DE PONT en R. C. REUHL, *Majors van de Generale Staf.*

Reeds eerder werden in De Militaire Spectator artikelen gewijd aan dit onderwerp en teneinde niet in herhalingen te vervallen moge worden verwezen naar het juni-nummer 1953 van dit orgaan, waarin de toenmalige Kapt. G.S. J. D. Berghuys onder hetzelfde hoofd dit thema belichtte; Kol. der KLu S. H. Hoogterp gaf in het juli-nummer 1956 een uiteenzetting onder de titel „De Infrastructuur van de Luchtmacht”. Voorts verscheen in „De Infanterist”, 3e jrg. nr 7, een artikel van Kapt. W. J. van der Poel onder het hoofd: „Wat is Infrastructuur?”. Grote bekendheid verwierf ook het speciale Infrastructuur-nummer „The Fifteen Nations” (II) uitgegeven in september 1956 onder auspiciën van de Koninklijke Vereniging „Ons Leger”.

Ofschoon uit deze artikelen voldoende blijkt wat onder Infrastructuur wordt verstaan, zij onderstaand volledigheidshalve de definitie vermeld, zoals deze door de NAVO is vastgesteld.

Onder infrastructuur wordt verstaan: vaste gebouwen of installaties ten behoeve van oefeningen, legering, bevelvoering, operaties, bevoorradings- alsmede overige logistieke steun der strijdkrachten.

Voorbeelden van infrastructuur-objecten zijn o.m.: oefenterreinen, kazernes, legerplaatsen, hospitalen, depots, magazijnen, onderhouds- en herstelwerkplaatsen, hoofdkwartieren, verbindingsfaciliteiten, verdedigingswerken, vliegvelden, spoorwegen, wegen, bruggen, waterwegen, benzine-opslagplaatsen en pijpleidingen.

Voor wat betreft de NAVO-strijdkrachten onderscheidt men onderstaande vormen van infrastructuur.

a. *Gemeenschappelijke infrastructuur („Common Infrastructure”).* Hiermede wordt dat gedeelte van de infrastructuur bedoeld, dat van essentieel belang is voor de oefeningen en/of operaties van de NAVO-strijdkrachten en dat — gezien de hoge mate van gemeenschappelijk gebruik of belang — door de NAVO-landen gezamenlijk wordt gefinancierd. Gewoonlijk zijn hierbij meer dan twee NAVO-landen betrokken.

b. *Nationale infrastructuur.* Hieronder wordt dat gedeelte van de infrastructuur verstaan, waarin elk afzonderlijk land op eigen kosten voorziet en dat alleen — of in de eerste plaats — benodigd is voor de nationale strijdkrachten, waarbij inbegrepen de strijdkrachten, die zijn bestemd om onder geallieerd bevel te worden gesteld. Het treffen van militair-bouwkundige voorzieningen, waardoor de uitvoering van de geallieerde opdracht wordt verzekerd, is voor wat betreft de nationale strijdkrachten mitsdien in beginsel een nationale aangelegenheid.

Infrastructuur-objecten, waarbij slechts twee landen zijn betrokken (bv. faciliteiten ten behoeve van strijdkrachten van het ene land op het territorium van het andere land) worden gewoonlijk door de beide betrokken landen gezamenlijk gefinancierd; in verband daarmee onderhandelen deze landen rechtstreeks met elkaar, teneinde tot de vereiste bilaterale overeenkomsten te geraken. Deze wijze van financiering verdient in zulk een geval de voorkeur boven financiering uit de gezamenlijke NAVO-infrastructuurfondsen. In gevallen, waar echter duidelijk blijkt, dat de betreffende voorzieningen voor internationaal NAVO-gebruik

benodigd zijn, — zoals bv. geallieerde hoofdkwartieren — of indien de vereiste voorzieningen de nationale vermogens te boven gaan en het niet mogelijk blijkt tot de vereiste bilaterale overeenkomsten te geraken, kan worden overwogen het project internationaal te bekostigen.

In de in het begin van dit artikel genoemde publikaties werd de „nationale” infrastructuur voldoende belicht en aangenomen mag worden, dat de praktijk hierover voldoende heeft geleerd. Een geheel ander punt is de vraag of alle gevolgen van het invoeren van het begrip infrastructuur als zodanig genoegzaam zijn onderkend. Regelmatig treft men in de buitenlandse vakliteratuur artikelen over dit onderwerp aan waaruit blijkt, dat de schrijvers streven naar organisatiewijzigingen op hoger niveau, voornamelijk in de geniesector. Met een beschouwing over de huidige Nederlandse organisatie en de samenwerking van de betrokken krijgsmachtsdelen met het Directoraat Gebouwen, Werken & Terreinen en Directoraat Generaal zouden vele kolommen zijn te vullen, doch de lezer zal meer worden gediend met enige toelichting op de gemeenschappelijke infrastructuur.

De grote betekenis van de gemeenschappelijke infrastructuur is niet alleen gelegen in het feit, dat thans de bouw van infrastructuurprojecten wordt afgestemd op de opbouw en voorgenomen inzet der gezamenlijke NAVO-strijdkrachten, doch tevens in de omstandigheid, dat een nimmer tevoren bereikte samenwerking tussen de betrokken landen is ontstaan met betrekking tot het bekostigen van de enorme programma's („Slices”).

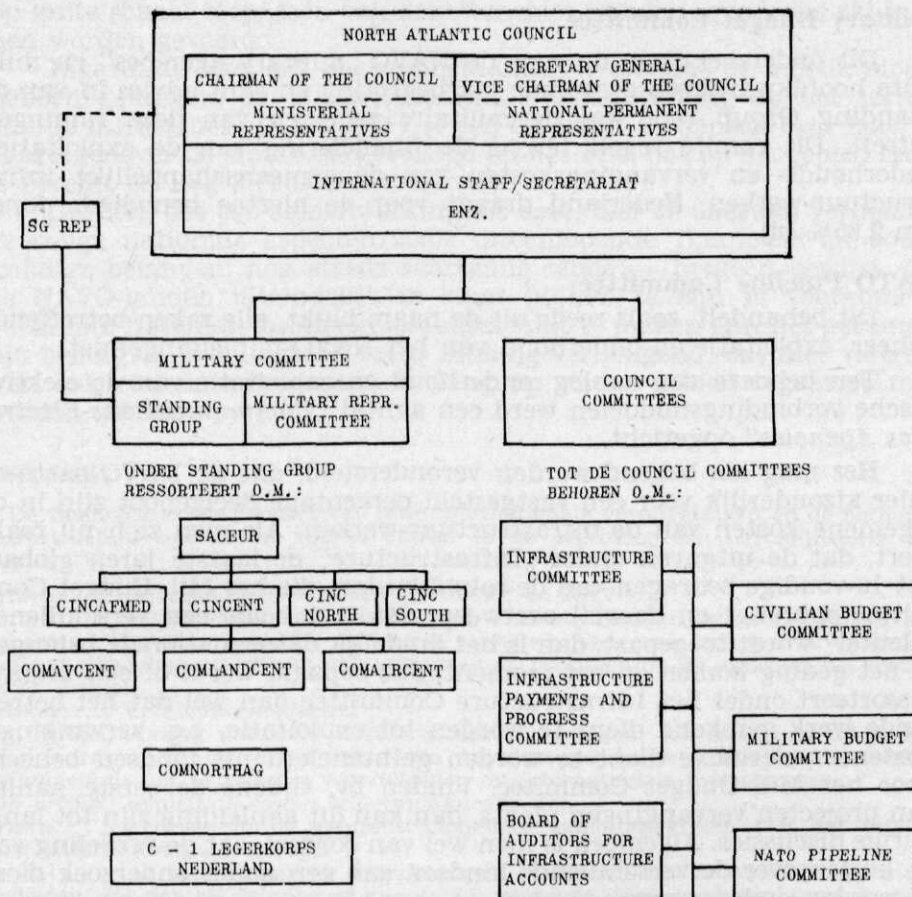
Kol. der KLu S. H. Hoogterp lichtte reeds toe hoe de NAVO het „common” infrastructuur-programma praktisch tot uitvoering bracht. Inmiddels is de 9e „slice” voor uitvoering aan de beurt en de programma's voor de 10e en 11e slice zijn samengesteld. De Regering verwacht, dat onze internationale verplichtingen in de jaren 1957 t/m '60 f 135.000.000,— zullen bedragen. Verreweg het grootste deel van dit bedrag is ten behoeve van de gemeenschappelijke infrastructuur benodigd. Voor wat betreft de omschrijving van de betreffende artikelen in de begroting van het Ministerie van Oorlog zij verwezen naar de bijlage dezes die aan het slot is opgenomen. De afrekening met de NAVO-partners vindt plaats na de uitvoering van een project, c.q. gedeelte ervan, volgens vastgestelde verdeelsleutels.

In het uittreksel uit het schematisch overzicht van de organisatie van de NAVO zijn de organen aangegeven, die een belangrijke rol spelen bij het tot stand komen en de financiering van de infrastructuurwerken. Zeer in het kort kunnen de taken van de verschillende comité's als volgt worden omschreven:

Infrastructure Committee

- a. Brengt advies uit aan de Noord Atlantische Raad over algemene kwesties die zich voordoen met betrekking tot de NAVO „common” infrastructuur programma's.
- b. Onderzoekt de door de NAVO militaire autoriteiten aanbevolen infrastructuur programma's, zowel technisch als financieel.
- c. Behandelt beleidszaken betreffende gemeenschappelijke infrastructuur-aangelegenheden.

De thans geldende overeenkomsten binden Nederland aan een bijdrage van 3,51% van de kosten der gemeenschappelijke infrastructuurwerken uit de 8e t/m 11e slice voor zover deze door dit comité worden

Uittreksel uit het schematisch overzicht van de North Atlantic Treaty Organization.

gefinancierd. Deze fondsen worden in algemene zin benut om de initiële kosten te voldoen, dus bijvoorbeeld om de aanlegkosten van een vliegbasis te betalen.

Infrastructure Payments and Progress Committee

- Ontvangt de voorstellen van de „host nations” ter goedkeuring.
- Bestudeert deze plannen, laat zich door de „International Staff”, adviseren en verleent machtigingen.
- Houdt toezicht op de financiële afwikkeling van de plannen.
- Brengt verslag uit aan de Raad (Council).

Dit comité is dus een uitvoerend orgaan.

Board of Auditors for Infrastructure Accounts

Dit is voornamelijk een controlerend orgaan, waarvan de werkzaamheden te vergelijken zijn met die van Algemene Rekenkamer.

Civilian Budget Committee

Dit houdt zich o.a. bezig met de jaarbegrotingen van de hoogste NAVO-instanties. De financiële binding van Nederland met dit comité resulteert in een begrotingspost van Buitenlandse Zaken, die in dit verband buiten beschouwing zal worden gelaten.

Military Budget Committee

Dit onderzoekt o.a. de voor de NAVO-„military agencies” en militaire hoofdkwartieren geraamde jaarbegroting en wint advies in van de Standing Group voor wat de militaire aspecten van deze ramingen betreft. Dit comité regelt tevens de financiering van de exploitatie-, onderhouds- en vervangingskosten van de gemeenschappelijke infrastructuur-werken. Nederland draagt voor de hiertoe benodigde fondsen 2,85% bij.

NATO Pipeline Committee

Dit behandelt, zoals reeds uit de naam blijkt, alle zaken betreffende beheer, exploitatie en onderhoud van het NAVO-pijpleidingennet.

Ten behoeve van aanleg, onderhoud en exploitatie van de elektronische verbindingsmiddelen werd een aantal „*Communications-Electronics Agencies*” opgericht.

Het mag als bekend worden verondersteld, dat de NAVO-partners ieder afzonderlijk voor een vastgesteld percentage deelgenoot zijn in de algemene kosten van de infrastructuur-werken. Als men zich nu realiseert, dat de uitgaven onder „Infrastructure” de laatste jaren globaal het 10-voudige bedragen van de totaal-kosten, die het Mil. Budget Committee opbrengt en daarbij overweegt, dat voor beide een verschillende „sleutel” wordt toegepast, dan is het duidelijk dat er nationale belangen in het geding komen op het moment, dat bepaald wordt of een uitgave ressorteert onder het Infrastructure Committee dan wel dat het betreffende werk gerekend dient te worden tot exploitatie- c.q. vervangingskosten en derhalve dient te worden gefinancierd uit fondsen beheerd door het Mil. Budget Committee. Vinden bv. tijdens de eerste aanleg van projecten vervangingen plaats, dan kan dit aanleiding zijn tot langdurige discussies. Algemeen is men wel van oordeel, dat de verdeling van de kosten over de verschillende fondsen aan een nader onderzoek dient te worden onderworpen.

Reeds werd aangegeven dat de NAVO plannen voor de eerstkomende jaren zijn opgesteld. Indien deze plannen worden uitgevoerd, zullen de totaal beschikbare fondsen, behoudens een kleine reserve, worden verbruikt. De meeste ramingen blijken op het moment van uitvoering van het werk echter te laag en wijzigingen, die in de loop der jaren veelal in de oorspronkelijke plannen dienen te worden aangebracht, brengen dikwijls verhoogde uitgaven met zich mee. Anderzijds worden ook werken, die reeds jaren in de ontwerpprogramma's voorkomen, geschrapt omdat de behoefte eraan is verminderd, dan wel omdat de urgentie van andere werken is toegenomen.

Naarmate het einde van het huidige infrastructuurprogramma nadert, wordt het vaststellen van de juiste besteding van de rest-fondsen moeilijker. De mogelijkheid van een nucleaire oorlogvoering, de invoering van raketten, de snelle ontwikkeling van het vliegtuig en de toepassing van kernenergie in het algemeen maken het immers noodzakelijk, dat men zich ernstig beraadt in hoeverre het nog verantwoord is de oorspronkelijke plannen, die aanvankelijk op de conventionele oorlogvoering waren gebaseerd, met betrekkelijk geringe wijzigingen uit te voeren.

In dit verband gaan er reeds stemmen op, om meer fondsen te reserveren voor de NAVO-raketoefenterreinen en thans wordt onderzocht in hoeverre de NAVO-luchtverdediging in de toekomst wellicht door het

op grote schaal toepassen van raketten met minder squadrons zal kunnen worden gevoerd.

Ingeval de lezer uit het vorenstaande onverhoopt de indruk mocht hebben gekregen, dat de internationale samenwerking op het terrein van de infrastructuur nog wel het een en ander te wensen over laat, zij daartegenover de aandacht gevestigd op het vele, dat op dit gebied reeds is bereikt en nog steeds wordt bereikt.

Het feit, dat een samenwerking als deze, met de daaraan verbonden gevoelige nationale aspecten zoals uiteenlopende financiële en bouwkundige belangen, nog steeds voortgang vindt — hetgeen bewijst, dat de NAVO-landen uiteindelijk in staat blijken te zijn in voorkomend geval hun nationale belangen ondergeschikt te maken aan het gezamenlijk belang — is op zichzelf reeds zodanig verheugend, dat met vertrouwen ook een nauwere samenwerking op ander gebied tegemoet mag worden gezien.

BIJLAGE

De financiële consequenties van onze internationale verplichtingen en de nationale infrastructuur-activiteiten zijn te vinden in de begroting van het Ministerie van Oorlog:

artikel: Bijdrage in de kosten van SHAPE en NAVO.

artikel: Nieuw-, aan- en verbouw van, alsmede belangrijke voorzieningen aan gebouwen, kampen, barakken, werken en terreinen, benevens aankopen of op andere wijze in eigendom verkrijgen van gebouwen en terreinen (in de praktijk: het nieuwbouw artikel).

artikel: Verbindingsmaterieel:

sub artikel: Aanleg nationale infrastructuurverbindingen; ten laste van dit subartikel wordt de aanleg en wijziging van o.m. interservice telecommunicatie-werken gefinancierd; het betreft o.a. aanvullingen op internationale infrastructuur.

sub artikel: exploitatiekosten telecommunicatie-net.

artikel: Bijdrage in de gemeenschappelijke exploitatiekosten van het pijpleidingennet in Centraal Europa.

artikel: Aanschaffingen en voorzieningen in verband met de bijzondere omstandigheden, die zich bij de opbouw van de KL voordoen (in de praktijk het zg. buitengewoon krediet).

sub artikel: strategische voorzieningen. Hieronder ressorteren bv. de uitgaven voor inundatie werken, vernielingsvoorbereidingen enz.

artikel: Internationale verplichtingen in verband met infrastructuur.

Nieuwe uitgave

DER SEEKRIEG IN DEN OSTEUROPAEISCHEN GEWAESSERN, door Jürg Meister, 392 blz., 15 afb. Uitg.: J. F. Lehmann's Verlag, München. Prijs: geb. DM 32,—.

De auteur — een Zwitsers scheepvaart-expert — wie vrijwel geen officiële bronnen ter beschikking stonden, heeft talrijke reizen moeten maken naar Engeland, Duitsland en Finland om aan de nodige gegevens te komen.

Zijn werk omvat de zee-oorlog in Oost-Europa van 1939-1945 en wel van de IJ-zee tot de Russische binnenwateren.

Alles, wat op dit gebied geschiedkundige waarde heeft, is bijeengegaard tot de guerilla-oorlog ter zee toe. Het werk

geeft op alle vragen, zowel over aard, sterkte en bewapening van de schepen, over de strategische maatregelen en de inzet van middelen, antwoord.

Een omvangrijke en systematisch opgezette verlieslijst met aard en plaats is bijgevoegd.

Jürg Meister is uiteraard volstrekt objectief en de Rus wordt evenveel eer aangedaan als de Duitser, de Fin of de Roemeen.

Zijn boek werpt licht op veel wat tot nu toe onbekend was en vooral op de wijze van optreden van de Russische vloot, hetgeen onder de huidige omstandigheden van bijzonder waarde is.

v.H.

Mogelijkheden voor het masseren van vuur van de pelotons mortieren van 81 mm in het bataljon infanterie

door F. A. ZONDAG, 1e Luitenant der Infanterie

Alhoewel vooropgesteld dient te worden dat het *geen regel* behoort te zijn dat de bataljonscommandant gaat beschikken over compagnieswapens zoals de lichte mitrailleurs op affuit van de ondersteuningsgroepen van de tirailleurpelotons en de pelotons mortieren van 81 mm van de tirailleurcompagnieën, zal het onder bepaalde omstandigheden wenselijk zijn dat dit *tóch* gebeurt. Indien de vijand een bataljonssteunpunt van één zijde aanvalt zal het zeer doeltreffend zijn indien alle beschikbare mortieren op deze vijandelijke aanval kunnen worden gemasseerd. Hetzelfde doet zich voor als tijdens een aanval een zwaartepunt gelegd moet worden.

Is het nu mogelijk om tijdens een vijandelijke aanval op een eigen bataljonssteunpunt het vuur van alle vier de pelotons mortieren van 81 mm van de tirailleurcompagnieën te masseren?

Dit zal niet mogelijk zijn zonder dat daartoe de nodige voorzieningen worden getroffen. Deze voorzieningen betreffen voornamelijk:

- de voor dit masseren benodigde coördinatie;
- het vaststellen van de bevelsbevoegdheid;
- het scheppen van extra verbindingsmogelijkheden;
- maatregelen ten aanzien van munitieaanvoer en -verbruik;
- werkzaamheden in verband met de technische beperkingen van het wapen.

Bovengenoemde punten zullen thans aan een nadere beschouwing worden onderworpen.

Coördinatie

Bij het inrichten van een bataljonssteunpunt is niet met zekerheid te zeggen van welke zijde de vijandelijke aanval zal komen. Het zal dus voor elk peloton mortieren van 81 mm mogelijk zijn, dat het, in voorkomend geval, vuurversterking krijgt van de drie andere pelotons; hetgeen wil zeggen, dat ieder vuurregelingscentrum (vrc) aan alle vier pelotons eerste gegevens moet kunnen verstrekken.

Dit zou voor het vrc van de 81 mm pelotons een overbelasting betekenen, die zou leiden tot tijdverlies en die ten koste moet gaan van de nauwkeurigheid. Bovendien is hierbij een extra toewijzing in verband met de verbindingsnodig, waarin het bataljon zelf niet kan voorzien. Dan zou elk vrc immers een extra telefooncentrale moeten bezitten om de drie andere te kunnen bereiken, waarbij dan de coördinatie met het vrc van het peloton mortieren 4.2 nog niet tot stand gebracht zou zijn. Dit kan worden ondervangen door de leiding op te dragen aan de commandant van het peloton mortieren van 4.2, die het verband tussen de statische motieropstellingen kan brengen door gegevens, verkregen uit eenvoudige metingen in het terrein of rechtstreeks van de kaart, aan te brengen op zijn vuurkaart welke de gehele omgeving van het steunpunt omvat.

In voorkomend geval verstrekt de pelotonscommandant of de sergeant-vuurregeling van de mortieren van 4.2 de eerste gegevens aan de vuurregelingscentra van de mortieren van 81 mm en deze geven dan de vuurbevelen door aan hun respectievelijke pelotons.

De pelotonscommandant of de sergeant-vuurregeling ontvangt daartoe de opdracht van de commandant van de ondersteuningscompagnie uit het vuursteun-coördinatiecentrum (vscc) van het bataljon.

Bevelvoering

Indien de bataljonscommandant in voorkomend geval snel over al het vuur van de mortieren van 81 mm wil kunnen beschikken, dan zal hij deze in eigen hand moeten houden hetgeen wil zeggen dat de mortieren van 81 mm in algemene steun van het bataljon moeten staan, waarbij dan vuurprioriteit kan worden verleend aan de eigen tirailleurcompagnie.

Verbinding

Voor het functioneren van bovengenoemd systeem zal de centrale SB 18, die de ostcie in reserve heeft, of de extra centrale SB 18 van het verbindingspeloton van de stafcie, ter beschikking moeten worden gesteld van het vrc van het peloton mortieren van 4.2, benevens de 5 extra telefoontoestellen FTF50 van genoemd verbindingspeloton. Indien genoemd materiaal reeds elders is ingezet, moet aanvulling als klasse IV artikel worden geregeld. Telefoonkabel is zowel in de ostcie als bij het verbindingspeloton in voldoende mate aanwezig. Het vrc van de mortieren van 4.2 beschikt aldus over rechtstreekse lijnverbinding met de vuurregelingscentra van de mortieren van 81 mm.

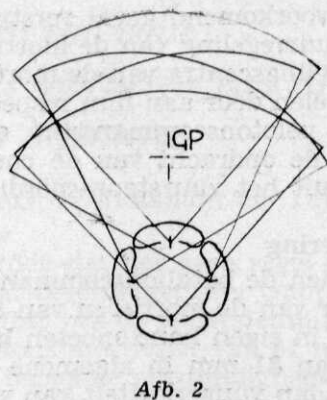
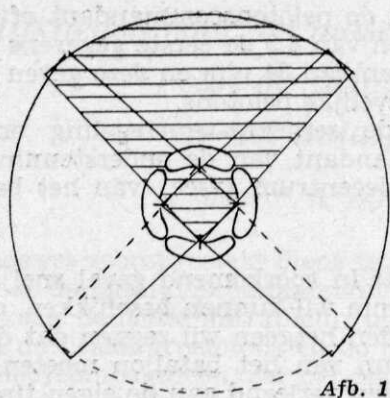
Munitieaanvoer en -verbruik

Indien de bataljonscommandant geen gemasseerd vuur nodig oordeelt, vuren de pelotons mortieren van 81 mm elk voor hun eigen compagnie. Het is dus mogelijk dat, op het moment dat de BC het vuur van alle mortieren van zijn bataljon wil masseren, één of enige mortierpelotons hieraan niet mee kunnen doen wegens onvoldoende munitievoorraad. Om dit te ondervangen dient de BC in zijn bevel aan de S.4 instructies te geven omtrent extra munitieaanvoer. Deze munitie wordt, evenals de stormvuurmunitie, gedumpt en mag slechts worden gebruikt voor vuren waarvoor zij is bestemd.

Technische beperkingen van het wapen

De sector, waarin de mortier van 81 mm kan vuren, is beperkt door de manier waarop de loop in de rechthoekige grondplaat is gegrendeld. Ten opzichte van de hoofdrichting heeft men naar links en naar rechts een zijdelings bereik van 750 ‰, zodat de totale sector 1500 ‰ bevat. Hoe men met de vier pelotons het totale front van een bataljonssteunpunt kan bestrijken toont afb. 1. Indien men het vuur wil masseren in front van één van de compagnieën, zal men bij de pelotons van de andere compagnieën de grondplaat moeten verleggen.

De mogelijkheid van verwisselopstellingen is opzettelijk niet in beschouwing genomen, omdat bij 's vijands aanval mag worden aangenomen, dat verplaatsing zeer moeilijk zal zijn. In elke stuksopstelling moeten daarom vier grondplaatposities worden voorbereid, met bij elke positie een geplaatste hoofdbaak en de daarbij behorende acht hulp-

baken. Per stuk zijn dan geplaatst in totaal 4 hoofdbaken en 32 hulpbaken. Deze zijn organiek niet bij het stuk aanwezig en moeten dus worden aangemaakt. In de dekking zullen evenzo niet één maar vier richtsleuven moeten worden aangebracht. Dit alles kost tijd maar bij een voorbereide verdediging mag worden aangenomen dat deze beschikbaar is. Zijn genoemde voorzieningen eenmaal getroffen dan kan de mortier in 2 à 3 minuten van de ene hoofdrichting in de andere worden gebracht en vuren. Een voorbeeld van het masseren van het vuur van alle mortieren van 81 mm in front van één tirailleurcompagnie geeft afb. 2.

De conclusie luidt, dat masseren van vuur voor een bataljonssteunpunt mogelijk is.

Is het ook tijdens de aanval van het bataljon infanterie mogelijk om, indien een zwaartepunt moet worden gelegd, het vuur van alle vier pelotons mortieren van 81 mm te masseren in front van een voorcompagnie of in front van het aanvalschelon?

Ook dit is mogelijk, maar weer zullen van te voren enige maatregelen moeten worden getroffen op het gebied van coördinatie, bevelvoering, verbindingen en munitieaanvoer en -verbruik.

Coördinatie

Het grootste effect wordt bereikt, indien dit vuur ook dat van de mortieren van 4.2 zal omvatten. Hiertoe zal weer de commandant van het peloton mortieren van 4.2 met de leiding moeten worden belast.

Was bij een verdediging de mogelijkheid aanwezig om verband in het geheel van de mortierpelotons te brengen door een eenvoudige meting van de statische posities dezer pelotons, deze mogelijkheid is bij een aanval zeer klein, zo niet geheel afwezig. Om desondanks verband tussen de pelotons te brengen is het nodig dat allen van hetzelfde grondpunt gebruik maken. Dit zal in verband met de breedte van het aanvalsvak van het bataljon (± 800 m) geen bezwaar zijn. Uit dit gezamenlijke grondpunt is doelaanduiding in het gehele bataljonsvak goed mogelijk. De schietgegevens voor het grondpunt moeten worden doorgegeven aan het vrc van de mortieren 4.2, waar de pelotonscommandant of de sergeant-vuurregeling dit grondpunt en, ten opzichte daarvan, de posities van de pelotons op de vuurkaart ingeschetst. In opdracht van de commandant van de ostcie (VSCC) verstrekt dan de pelotonscommandant

of de sergeant-vuurregeling eerste gegevens aan de vuurregelingscentra van de mortieren van 81 mm, die daaruit hun vuurbevelen maken en vuren.

Bevelvoering

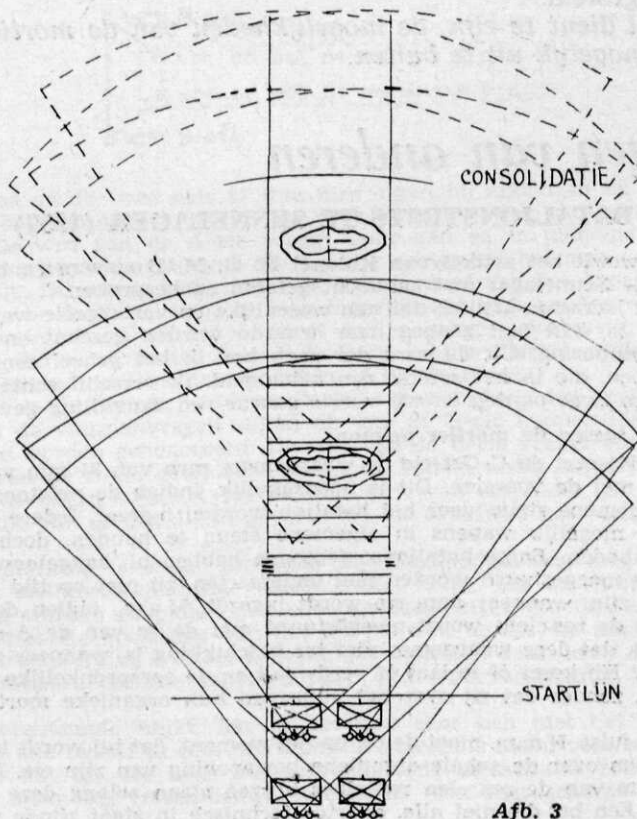
Deze vertoont geen afwijking van de hiervoren geschetste.

Verbinding

Voor het verstrekken van eerste gegevens door de pelotonscommandant van de mortieren van 4.2 aan de vuurregelingscentra van de mortieren van 81 mm zal deze over extra radioverbinding moeten kunnen beschikken. Het verbindingspeloton van de stafcie van het bataljon beschikt over 6 extra radiotoestellen RC 2. Indien deze radiotoestellen reeds elders zijn ingezet, moet aanvulling als klasse IV goederen worden geregeld. Er zijn constant 16 frekwenties van deze RC 2's gereserveerd voor, of in gebruik bij de vaste netten van het bataljon, wat dus nog ruimte overlaat voor een extra net. Van dit net moet zich het controlestation bevinden in het vrc van de mortieren van 4.2 en de stations in de vuurregelingscentra van de mortieren van 81 mm.

Munitieaanvoer en -verbruik

Tijdens de aanval wordt in het geheel geen munitie gedumpt. Zo mogelijk moet wel in extra aanvulling worden voorzien, waarbij dan in het bataljonsbevel vermeld dient te worden, welke hoeveelheid munitie

Afb. 3

te allen tijde beschikbaar moet zijn ten behoeve van eventueel af te geven gemasseerd vuur.

Om een en ander toe te lichten, is in afb. 3 een bataljonsaanvalsvak getekend met daarin de sectoren van de pelotons mortieren van 81 mm. Hierbij valt op te merken, dat met één voorwaartse verplaatsing een totale diepte van 4 km over de gehele breedte van het bataljonsvak wordt bestreden.

Resumerend kunnen wij dus vaststellen, dat masseren van het vuur van de pelotons mortieren van 81 mm van het bataljon infanterie mogelijk zal zijn, indien hiervoor de nodige voorzieningen kunnen worden getroffen. Het eenvoudigst gaat het tijdens de aanval, maar ook bij de verdediging in een bataljonssteunpunt behoort het tot de mogelijkheden. Tenzij een en ander plaats vindt in zijn compagniesvak, is de commandant van de betrokken tirailleurcompagnie in beide gevallen verstoken van het onbeperkte gebruik van „zijn” mortieren van 81 mm, die zijn voornaamste vuurkracht uitmaken. Hij heeft echter met de mortieren van 81 mm een wapen onder zijn bevel gekregen, dat door de grote dracht en het grote zijdelingse bereik in staat is ook doelen onder vuur te nemen, die buiten het gebied liggen, waarvoor de compagniescommandant verantwoordelijk is. Om het wapen zo doeltreffend mogelijk te gebruiken, zal het daarom kunnen voorkomen, dat het moet worden ingezet voor andere taken dan de directe ondersteuning van de eigen tirailleurcompagnie. Wanneer en hoe dit moet gebeuren, zal — in door de bataljonscommandant te stellen richtlijnen — nader moeten worden vastgesteld.

Het doel dient te zijn, de mogelijkheden van de mortieren van 81 mm zoveel mogelijk uit te buiten.

Meningen van anderen

BATALJONSTESTS TE SENNELAGER (1957)

Allerwegen wordt het artikel van Kolonel H. G. M. Bouwman betreffende de bataljonstests te Sennelager met aandacht gelezen en besproken.

Een dergelijk leerzaam artikel, dat van wezenlijke en van directe waarde voor alle commandanten is, kan niet genoeg naar waarde worden geschat en verdient een minutieuze bestudering. Uit de aard der zaak ben ik het geheel eens met vrijwel alle onderwerpen, die in het artikel zijn behandeld. Ik verschil echter van mening ten aanzien van twee punten en wil voorts gaarne een aanvulling geven.

Samenwerking tussen de mortier pelotons.

Op blz. 62 adviseert de C-Ost-cie de waarnemers mrn van 81 mm van de res cien mee te sturen met de vóórcien. Dit is noodzakelijk, indien de pelotons mrn van de res cien als algemene steun voor het bataljon worden ingezet. Iedere bc zal ernaar streven zoveel mogelijk wapens in algemene steun te houden, doch dit stuit op zekere moeilijkheden. Enige bataljonsoefeningen hebben nl. aangetoond, dat, indien de waarnemers meegestuurd worden met andere cien, zij niet op tijd bij hun organieke cc terug zijn, wanneer deze cie wordt ingezet. M.a.w., indien de wrn van de B-cie (één van de res cien) wordt meegestuurd met de cc van de A-cie, dan is de kans zeer groot, dat deze waarnemer niet ter beschikking is, wanneer de B-cie moet worden ingezet. Hij komt óf te laat óf verdwaalt en de oorspronkelijke res cien gaan het gevecht in, zonder dat zij over het vuur van hun organieke mortieren kunnen beschikken.

Dit nu is niet juist. N.m.m. moet de cc, op het moment, dat hij wordt ingezet, de beschikking hebben over de gehele organieke bewapening van zijn cie. Moeten nu de pels mrn 81 mm van de res cien renteloos blijven staan zolang deze nog niet zijn ingezet? Neen! Een bc, die niet alle, daartoe technisch in staat zijnde middelen van

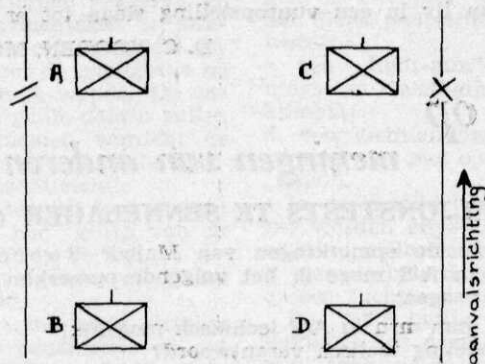
zijn bataljon gebruikt, ter voldoening aan zijn opdracht, schiet tekort in zijn taak.

Op welke wijze kunnen nu:

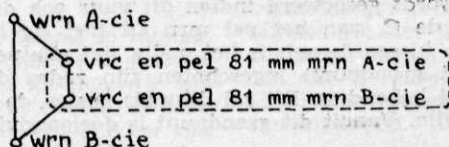
- alle mortier pels 81 mm worden ingezet?
- alle waarnemers bij hun organieke cc blijven?
- de commandanten van de in gevecht zijnde cien het gebruik van hun eigen mr pels houden?

Een mogelijke oplossing zal hier worden beschreven.

Een bataljon valt aan met twee vóórcompagnieën.

Aan elk peloton 81 mm mrn van een vóórcie wordt een peloton 81 mm mrn van een res cie als vuurversterking toegevoegd zonder dat de waarnemers hun organieke compagnie verlaten.

De twee vrca en de twee pels 81 mm mrn staan bij elkaar in de buurt. Om de gedachten te bepalen op 2 à 300 m. De twee wrns en twee vrca vormen één verbindingsnet. De wrn van de A-cie vraagt vuur aan en in principe geeft het pel 81 mm mrn van de A-cie dit vuur af. Zonodig echter het pel mrn van de B-cie of wel gezamenlijk. Dit wordt beslist door de commandant van het A-pel.

Veelal zal de bc deze beslissing zo lang mogelijk aan zich houden om munitiever-spilling te voorkomen. Deze opzet wordt echter geheel voorbereid en uitgevoerd teneinde geen tijd te verliezen. Zolang de B-cie niet is ingezet, zwijgt de wrn van de B-cie. Hij bevindt zich echter voortdurend bij de B-cie.

Loopt nu de A-cie vast en wordt de B-cie ergens ingezet, dan komt dus de B-cie in gevecht en de vuuraanvragen zullen nu van de B-cie komen. Het zijn nu deze aanvragen, die worden gehonoreerd. De wrn van de B-cie vraagt vuur aan. Het pel 81 mm mrn van de B-cie geeft deze vuren af. Indien nodig zal dit peloton vuurversterking ontvangen van het pel 81 mm mrn van de A-cie. Er is dus slechts één wrn (nl. die van de cie, die in gevecht is), die eventueel het vuur van twee pels moet leiden.

De vuurversterking is onder praktisch alle omstandigheden mogelijk. De grote dracht maakt stellingverandering voorlopig niet nodig. Bij de eerste stellingkeuze moet rekening worden gehouden met een eventuele inzet van de reserve. Daarvan is namelijk de eerste opstelling van het mr pel van de res cie afhankelijk.

Aan de vuurversterking worden beperkingen opgelegd daar de bc slechts een deel van het beschikbare munitie rantsoen voor deze vuurversterking ter beschikking stelt.

Uit het bovenstaande blijkt, dat ik het niet eens ben met het advies van de C-Ost-cie, die alle twaalf 81 mm mortieren in algemene steun voor het bataljon wil verenigen (zie blz. 64). De door mij gepropageerde methode is zeker niet alleen-zaligmakend, maar bij verschillende oefeningen (ook met scherpe munitie) heeft zij voldaan.

Foto pantserafweer! ¹⁾

De foto van de 106 mm tlv op blz 63 geeft de indruk, dat dit wapen op deze wijze in een vuurpositie staat. Dit is een regelmatig voorkomend beeld. Het is echter niet juist. De jeep met 106 mm tlv blijft in dekking staan. De stukscdt en de korporaal schutter nemen uit een vuuropstelling het vóórterrein waar. Indien zich nu een doel voordoet, zijn de juiste plaats en afstand bekend bij degene, die het wapen op het doel moet brengen, nl. de korporaal schutter.

Deze kruipt achteruit en rijdt met het wapen in stelling — richt — vuurt — en rijdt met de jeep met wapen uit de vuuropstelling weer in dekking. Nooit blijft dus een jeep met 106 mm tlv in een vuuropstelling staan tot er een doel verschijnt.

D. C. VOOREN, Majoor der Grenadiers.

Antwoord op meningen van anderen

BATALJONSTESTS TE SENNELAGER (1957)

Naar aanleiding van de opmerkingen van Majoor Vooren over het indelen van de 81 mm mrn in A/S moge ik het volgende opmerken. In de eerste plaats dienen wij ons af te vragen:

1. is indeling van 81 mm mrn in A/S technisch mogelijk?
2. is een zodanige indeling tactisch verantwoord?

ad 1. Indeling van 81 mm mrn in A/S is mogelijk.

Hiertoe dienen enige voorzieningen te worden getroffen op het gebied van coördinatie, bevelvoering en verbindingen.

a. Coördinatie.

Het grootste effect wordt gesorteerd indien dit vuur ook dat van de 4.2 mrn zal omvatten. Hiertoe zal de C. van het pel mrn 4.2 met de leiding worden belast. Om verband te brengen tussen de pels is het nodig, dat alle pels op één en hetzelfde punt (bij voorkeur het grondpunt) ingeschoten zijn zodra de juiste ligging t.o.v. elkaar op de vuurkaart bekend is. Dit zal dikwijls gezien de breedte van het aanvalsvak geen bezwaar zijn. Vanuit dit grondpunt is doelaanduiding in het bataljonsvak mogelijk.

b. Bevelvoering.

De BC houdt alle mortieren in eigen hand.

c. Verbindingen.

Er zal een extra radionet ingesteld moeten worden tussen het vrc van het pel 4.2 en de vrcn van de 81 mm mrn. Het bataljon beschikt over zes extra radiotoestellen RC 2, dus dit kan.

ad 2. Is inzet van de 81 mm mrn A/S tactisch verantwoord en gewenst?

Dit zal het geval zijn wanneer het aanvalsvak over de gehele breedte goede waarnemingsmogelijkheden biedt tot aan het aanvalsdoel en derhalve de BC het gevecht van het aanvalschelon voortdurend kan „lezen” en dus leiden.

Conclusie.

Hoewel de indeling van de 81 mm mrn A/S geen regel zal zijn, is het mogelijk en soms gewenst, een en ander afhankelijk van de waarneming (wp BC). Daar dit in de oefening, die door mij in De Militaire Spectator werd behandeld mogelijk was, werden de 81 mm mrn in A/S gehouden. De daartoe vereiste technische voorzieningen waren tevens geregeld.

De wijze van gebruik der 81 mm mrn, zoals geschetst door Majoor Vooren, zal veelal gebruikelijk zijn, vooral in onze terreinen. Binnenkort zal in De Militaire Spectator een artikel worden opgenomen, waarin het gebruik van de 81 mm mrn in A/S, zowel in de verdediging als in de aanval, wordt behandeld.

H. G. M. BOUWMAN, Kolonel der Infanterie.

¹⁾ Voor deze foto is Kolonel Bouwman niet verantwoordelijk. Zij werd door de redactie ter illustratie ingevoegd. Desondanks plaatsen wij gaarne de kritiek van Majoor Vooren. Red.

Uit de buitenlandse vakpers

„Armor - where are we going”.

„Teneinde een grootscheepse vijandelijke aanval met A-wapens te kunnen opvangen moeten de strijdkrachten beweeglijk zijn, snel kunnen reageren en beschermd zijn tegen luchtdruk en straling”. „De pantserdivisie is de meest geschikte organisatie voor de exploitatie na het gebruik van een A-wapen. De infanterie, artillerie en genie daarin zullen geheel gepantserd moeten worden; de tank is en blijft de voornaamste slagkracht van de pantserdivisie”.

Dit zijn enige punten uit het rapport van de speciale „ad hoc” groep van de „Army Chief of Staff” in de V.S.

De tank heeft de volgende rol op het moderne gevechtsveld.

Ten eerste — hij is „the main striking weapon” voor diepe penetraties en om wijde omtrekkingen tegen beslissende doelen te kunnen uitvoeren.

Ten tweede — hij steunt de infanterie bij de aanval of tegenaanval en verhoogt de vuurkracht van de antitankverdediging en de soepelheid van de verdediging in de diepte.

Ten derde — om met succes te kunnen aanvallen moet het vijandelijke pantser worden vernietigd. Dit kunnen wij nog altijd het beste doen met tanks. Mijnen, antitankwapens, geleide projectielen zijn defensieve wapens. De tank is het enige offensieve antitankwapen.

De tank moet verder worden ontwikkeld; dit zal in twee fasen kunnen geschieden.

In de eerste fase moeten worden ontwikkeld:

- a. een verbeterde gevechtstank;
- b. een „heavy-gun”-tank, als wapen tegen de zwaarste vijandelijke tank, omdat diens pantserdikte steeds opgevoerd wordt;
- c. een „light-gun”-tank voor verkenning- en beveiligingsopdrachten in ABC klimaat;
- d. een luchtlandingsaanvalswapen (men spreekt hier met opzet niet meer van een „tank”).

In de tweede fase (de toekomst) moeten worden ontwikkeld.

- a. een „main battle tank”;
- b. een verbeterd verkenningstvoertuig en
- c. een luchtlandingsaanvalswapen.

De „main battle tank” moet zich ontwikkelen uit de middelbare en „heavy-gun”-tank uit de eerste fase.

Men heeft ook zijn gedachten laten gaan over een zg. „eenheidstank. Op het ogenblik is het echter technisch nog niet mogelijk en het is te voorzien dat vooral op het A-gevechtsveld een licht verkenningstvoertuig noodzakelijk zal blijven. En het is de vraag of dit verkenningstvoertuig zal kunnen beantwoorden aan de eisen die luchtlandingstroepen zullen stellen aan hun luchtlandingsaanvalswapen.

„Armor - Where Are We Going”, redactioneel artikel in „Armor”, nov./dec. 1957.

G.H.O.

Nieuwe uitgave

WEYERS FLOTTENTASCHENBUCH, XL. jrg. 1958, door Alexander Bredt, 336 blz., geïll. Uitg.: J. F. Lehman's Verlag, München, 1958. Prijs: in plastic band DM 32.

Deze nieuwe uitgave omvat weer verscheidene veranderingen en verbeteringen. De stijgende betekenis van de kleine vaartuigen is door een „Bootstafel” aan-

gegeven. Met zijn 336 bladzijden, 862 scheidingschetsen en 229 foto's brengt het boek weer een menigte wetenswaardigheden. Het bevat onder meer zeer zeldzame foto's.

Alle staten zijn vertegenwoordigd en alle vaartuigtypen worden behandeld, van de onderzeeboot tot het moderne met raketten uitgeruste schip toe. v.H.

Voor **ONGEDIERTE-
BESTRIJDING** ►

„RIWA”
TEL. 020-72.30.68

Diezestr. 42 - 44
AMSTERDAM-Z.